

A. Ex fragmentis ca-
 balisticis   לטני
 המאורות שבהן בהן
 ימי מאורת ברוקיעה שמי
 ופרשת ינו ולמה שידועתו
 ב"י כפס עליהם ואמר
 מאורות! כת' והם חמשה
 אחד והלבב אחר אשר
 סודם ברפז קו ידוק ולב
 ס' ס' דבר יודע לך
 באמת כי סבת כל עבדה
 ודה ית' שניהם ודע זה
 ואמנם זה מאורת כתיב
 הוא סוד השלוש
 שקראוהו אהן כהנא
 בתוספת על עצמו
 וראיתם פסד השמש
 אומצד ילבנה אשר
 במעלות תם כל העולם
 .i. De duobus luminari-
 ribus scriptū est. Sine
 luminaria in extensio-
 ne celorum. Et quidē
 sapientes auctores no-
 stri, declarauerunt no-
 bis citra dubium quā-
 tum datum est eis itel-
 ligere de re hac, dixe-
 rūtq; Luminaria scri-
 ptum est, & alter eorū
 est sol, alter uero luna,
 quorum occultus sen-
 sus denotat siue lignifi-
 cat, lineā primā, &
 cor tenerum. Et demū
 iubeo te ueraciter sci-
 re, quod causa totius
 idolatrie fuit dualitas,
 & bene aduertito hoc.
 Id uero quod dixerunt
 sapientes Luminaria
 scriptū ē, cōtinet my-
 sterium siue secretum
 trinitatis, quam uoca-
 uerūt adornatum siue
 pulchritudinem cū cō-
 iunctione ad suam pro-
 priam substantiā per-
 spicies autem tum ex
 sole tum ex luna, quod
 operibus eius compre-
 hendit mundū totum.

A. Ex fragmentis ca-
balisticis כל חסד את
אמר אני דבור אלך
ידע כי הבורא ית ברא
אנשים תחתונים בעולם
אנשים ערניים וברא
את האדם בשני פרצופין
פנים ואחור כמו שאמר
אחד וקדם צרתני וגו'
ונמצאים בו יצר טוב
ויצר רע והם שני פלאכי
אדם שחם של ופלאך
שכל מי שהמציאו האל
הגדול פלאך ועל כן
אמר זה פלאך טוב ופלאך
רע פלאך טוב הוא
המנהיג את האדם
לעשות טוב בתינו ואם
הוא באפך פחיתך
בעצמו והוא גהנם ולכן
יקרא תצי כלו חצי עולה
טוב ותצית רע והוא
סוד פנים ואחור ופסגו
ימצא המין הפתיה
והפסית ופסגו הנובע
חשוב או תפכו וכן אמר
חננים כי הפעולת
בתחתונים היא מן שכל
שני נכתר שהוא פנה
כל המציאות כאסדאפדו
וספג זה נשפצנו פסגו
שני יצרים וסוד השתי
והעלג עבאות עבאות
כלו יפין וספאל והשם
עכור בשמו ית ואמר לו
יקרא שםך שמי והוא
אמר כי שמי בחרנו
ולפי כך קראהו אישים
שהאפשר יצ על האישים
וספג שמיא חרש

ו. True חטבו
ro aduertito omnia q̄
ipse loquor tibi. Scire
te uolo, q̄ creator De-
us, creauit homines in-
feriores, ad imaginem
hominum superiorum
creauitq; hoīem, duos
habentē uultus, ante-
riorē & posteriorē si-
cut dictū est. Ante &
retro formasti me, &
inuenitur in illo appe-
titus bonus & appeti-
tus malus, & sunt duo
angeli; alter eorū sit
satanas & alter ange-
lus. Atqui intellectus
q̄ dedit eis esse, est De-
us, & uocāt angelus, &
ppter ea dictū est a sa-
pientibus, angelus bo-
nus & angelus malus.
Angelus bonus ille q̄
dirigit hoīem in bonū
in uita sua. Et si homo
operat̄ cōtrariū uertit
se in ipsum & est ho-
mini infernus & ppte-
rea uocatur mediū, li-
gnificans q̄ medietas
scire est bona, & me-
dietas mala, & hoc est

De spiritu sancto.

A. Ex fragmentis cabalisticis poliſq̃ author ingenioſe admodum, multa duxit de materia de forma, de anima intellectua, & de ſeparatis ſubſtantiis, exclamans ait

ואלו הכחות כים הם
פרגליות ופגנים ופי
שיטת דל לדעתם יהיה
הטעם עמו והוא עם הטעם
והם פשי מים שלום בינו
ובין הנמצאים בהווי' עם
לו-אמת בכול ולפיכך

תמצא ענב רוח הקדש
ופרע נבדל איש ואשה

בגיהם שלום ואמת והם
ראשית ואשית ע. א.

myſteria hec oīa ſunt
margarite & gemme.

Quicūq; uero ſtudiū
adhibuerit quo ſciat

illa erit Deus cū eo &
ipſe cū Deo. Faciunt

autē huiuſcemodi ſe-
creta pacem inter eū

& Deum quandoqui-
dem uirtute illorū no-

uit homo omnimodā
ueritatem. Itaq; repe-

ries, ſpiritu ſancti ſub-
ſtantiā, eſſentiā ſe-

paratā, uirum, & mu-
lierem, & iter illoſ pax

eſt & ueritas, ſuntq;
principium de principio.

A. Beneplacitum est
 Deo in his qui timent
 eum. Ex fragmentis ca
 balisticis ידוע כי ביד
 מטטון החית הפדים
 וכן אמר לפנים ושפט
 בצדק דלים והכית
 במישוד לענוי ארץ והכת
 ארץ בשבט פיו וברות
 שפתיו ימית דשע דורה
 עולי חוגיא כי לא ילחם
 בידיו אלא בבת הסם
 וכל אשד יברך יבורך וכל
 אשד יאמר יאמר כי אין
 ליהוה מצוד להשיע
 ברג או במצט דל שלא
 ייטרד לקנוץ פלחמה
 פתחלתו גם לא בחדב
 ובחגית יתושיע יהוה לא
 בגבורת הסום יחפץ
 ולא בשדקו דאיש ירעה
 דוצה יהוה את ידיו את
 הפיתלים לחסדו אשד
 כלחוכי לו ותפלא אמה
 בשבט פיו היא אולת פיו
 הגבורה פיו ודח שפתיו
 חצי השם וא דליל חכמת
 תבונה דעת כפו שאמרו
 לו שלשיב יתנו דפורי
 הפסית במידה יבא
 i. Constat uiuifica
 tionem mortuorū
 politam esse in manu
 Mataton. i. Messie, si
 cut scriptum est, & iu
 dicabit in iustitia pau
 peres & corripiet in e
 quitate maniuetos ter
 re, & percutiet terram
 uirga oris sui & spiri
 tu labiorū suorum in
 terficiet impium. Ostē
 dit hoc loco propheta
 qd nō sit bellum gestu

[illegible]

שיהי יסוד הנבואה מה מופת מקובל שקבלוהו אדם מפי צדיק
 עד משה רבינו ע"ה שקבלו מפי הנביאה ונאמרו ירדע זה
 משה הנבואה לא משה הסכל הצנוטי נכסות מר
 המצות עליו ורבי'ם באמתהם יתעמת לך הסוד ה
 הכסתר הזה שכן הוא גם משה הסכל אשר הקבלה נחלת
 זה רע שהתורה צמחה לנו במחלטה בנאשית בברא
 אלהים אברהם שמים וארץ הצריך ונצמדו רבותינו ור'
 צין נאשית אלא תורה ולצדפי רשיו לבן כי יר אלה משה
 ונחמנו בעלמנו משה סמנו נאשית חכמה ימות
 י"ו ור' י"ל בקדון לב ירצונו תורה והוא סוד ישר
 ומשם ימצינו ממנו קול סמך תורה לב אדם
 ועליו נאמר נאשית חכמה יצאת י"ו כפסוק אשר
 ופסוק אשר נאמר גם כן יצא י"ו נאשית רע נהב
 היה שכולל בחכמה ורע נכן אמרו צין נאשית אלא
 יצא י"ו נאשית שהיא גם כן סוף התורה והודיענו בה
 שהנאשית והתבלית רבו אשר כח דמין אלא אשר
 שהיא שיהי האדם עב הסוף והם שיהי י"ו י"ו י"ו
 והביאנו רציה מן הסתוב שגמור קדש ישראלי ל"ו ה
 נאשית תבואת נכן צמחה תורה אלה תלד ותהי שמי
 והאדם כהנאש ונאמר ח"ו בה כהנאש נכן חסדן
 כן אמתה עולה חמשה אלפים פחותה נאש תחשוב

הנעלים נחמדים יבחרו כלם מייד מאלו עפ"י להם וחזרו
למקומם חללה כי הפחות ה' צ"ס חסכון כלם נזה סוד
גדול מאד ומדויק הבריאה כלל צ"ע וכן אמרו ז"ל
בהבדלים במצביהם שכן הוא בהבדלים בשרוץ הארץ
המזוהות צמחים והוא צמחים צמחים צמחים צמחים
העולם כלן נוסדו נעבדו ונעבדו הדומים לו עבדו
העולם ומתפ"ס גם היא בו כחם והנה תמצית המציאות
בחסדו מן מינות עשה בחסדו מן המין ובכבוד צמח שר
שניה ממצא פנים במין זר וקרה מזה כי ספר
הגש ית הוא מציאות צמחות וספר המין הוא מלכות
שהוא בהספ"ס צמחות והנה עשרים נשתים
צמחות כל העולם נשת הכפלים יחד כל מלכות צמח
צמחות הוא סוד מטטרין שנקרא שמו עבר והוא
שר המנה בצמח כח שידוע שהוא מחסכון מין
במספ"ס מטטרין שר הפנים והוא שר יצמח במנוע
הכלל על רשת יהיה בצמח והוא בראשית המלהים
כלומר שקינס העולם נחמד ברוך בריך הספר המזוה
שהוא הכוח יתבוק להיות פתח ונעל בכל סוד
צמח בקבלה בסוד כי שמי בקרבן לשם שמי שהוא
שם עבר כלומר לשם מטטרין ששמו כחם חן
והסוד כל חמת שמו שכלל עבר כי שם שם

שהוא סוד מסתני על ספר נרע עליו כיהם כלם סודות
מקובלים לבעלי המורה השלימה ותמצית מכות עשה
ומורה לזה העשה שכלם נאמר בפסוק המורה מהן
הדבר היוצא משם בתוך העשר נחשבים יסוד נהיה
למחשבה נחשבים והם סביב הצורות והוא צנחך

והיו יוצא משם והם סביב שלש ממות ש.ס.ס. ומחשבה

ימים ועם סביב מוחשם ואחריהם נשמה אצרים

שהצורה יסוד והם נשמה נשמה נשמה נשמה

אחרי שיהיה וכן אחר עשרה נקודים יצא יא. נשמה

סוד העולם הקטן וסוד הבורא יתבין שהוא מוחש

אחר בלתי נקוד ודעה אחד מזה כי בהוסף של עולם

הקטן אצרים נשמה ימים שמוחה על שיהיה סוד שמה

נשמה נשמה כח כל היסוד נקודי סגור הוא וזה מורה

על דעת הקץ ועל קץ הרע נשמה כלומר נשמה הבלתי

שהוא אצרים בהיותו נשמה נשמה אצרים והוא ב

במחשבה נשמה הפלגה הכתוב שצמח סביב יא. סוד

נשמה נשמה נשמה נשמה נשמה נשמה נשמה נשמה

כל המוחש והמחשבה ביה הוא סוד כל השם

המיוחד ונשמה העולם הזה נשמה העולם הבא ביה

והוא קל חובה והשם קל ונשמה נשמה נשמה נשמה

והוא מה שצמח נשמה נשמה נשמה נשמה נשמה

והוא מה שצמח נשמה נשמה נשמה נשמה נשמה

היה שחמור וקדושה ומה שבה לכל רחוק עיניך כלומר הפקוד
 שהיה הנקרא החמור צפן השמירות בה והוא שהיה החמור
 השכלית שהיו עקבים לער וכן הוא בצמות כי הנקרא החמור
 שהוא כנגד העולם הזה הוא ברמיון החמורים שהם
 הנקראים הנפש המשכלת שהיה כנגד העולם הבא
 הוא ברמיון העליונים שהם הושרים השולטים במחמור
 והנקרא בטל מן היותו כלומר צביל לצד מחמור צמור
 והנפש קיימת עם העליונים בלב שני היותו ומחמור
 צמור שהנפש חוזרת בטל העליונים סקרה לומר
 ונשתתת מה ומה וכו' צמור וצמור טקיה ועובדים עליה
 שני מיני העובדים העובדים הושר בעולם הזה והעובדים
 הנקרא בעולם הבא וצפן ספק שצפן שתי העובדים
 מעטן צמור צמור מישה ענינים שהם כמו שני הפכים
 ואחריה הונח הסוד בקריאת הנקרא החמור כלשון וכו'
 וזה הונח טקיה ובקריאת הנפש המשכלת כלשון טקיה
 וזה היה וכו' ורע זה עין ענין עבר וכו' וזה
 ורעו שלשה שרים עמלים והם משלשה מלכים
 שכימרים בשלשה עמלים כנגד שלשה עולמות
 והם תל צליל לב שלשה מלכים עולם
שני עשר שלשה
 כסא מדינה מלחמה שלשה עמלים מלכים וכן וכו'

ספר יצירה חל. בעולם ומלך של שמו נלצל בשנה
 מלך מדינה לבבש נמלך במלחמה ורעוה וסב
 דעתי מיתב' לבבש הוה נמלך במלחמה וידע
 כי הסבה הנמשכה במיתמות האדם הוא עין הדעת נש
 שם המיוחד הוא תבלית המיתמות נש לבבש המית
 המיתמות צמחור משה לבבש המיתות המיתמות
 שם המיתות תבלית מיתמות ורעוה : נש תרע פמית
 מיתמות שחורעך מישן הסבה הנמשכה שפינ
 עין החיים נכשחור הסבה הנמשכה עם התבלית
 המיתמות נש חבן צמחית הכחב שחמור נישע יל
 מלהים מן בען נש חורעך סור הפהר היניח
 מהשן להשן וית צמחין כי מישן הועה צמין ישר
 ורעוה נש הסוד המופלג הנבחר ממילה שחמורה
 הנמשכה מן צי יעל לבן השחמורה : נש צמחין לך
 מעט מסורה : דע שחמורה לבן לעמור בה כח
 המולד נש כולר בסוד המילה הוה מלך נשלי שחמול
 בה מלכס והיג להייתה מופת בעת הלילה : נשחמור
 למשח המלכים יגא ממשחמורת מלך ורעוה
 הצמחיות והצמחיות נחזו לבן השנה סהם השם
 המיוחד וזה מורה לך וחוריע צמחית סע יל כי המילה
 סוד צלה : נשחמור והכל סוד שם חפגל והוה מישן חפ

תשים עליו טונת הלב נחמד צמר תמימה מחשבן עשה
 ושתים צוותות שעות והוא סוד פרחים וסוד ידע
 וחדים מרכבה נגמל לפתח והוא סימן המחשבן הזה
 יורה בקבלה סוד החיים וזאת ניש מה שמורה הפסל נפלא
 שמוצא עליו נאמר להב החוב המהפכת ואם לא יפ
 יפך צלזל אשר עמך להצדיק מה שיריץ המחשבן
 מדיניות שמוצא נחמד תכליל נאם יעקב נל מלכות
 אשר עמך להצדיק מה שיריץ המחשבן מדיניות
 שהוא נחמד בסיסן נהיה יא עמך נעלם לא
 נשלחו מהם נפסחו מהם נמן העבדים נפסחו
 והסוד הוא כי פתח הוא מיד צמר מן עין ומיד צמר
 נהיה שהוא שמו נרעה נטה תרעס מן עין נהיה
 נחמד בלי ספק הסתכל בזה הסוד המוסרתי מש מים
 רוח אש שג מים מדי מים רוח חן נחמד נחמד
 מח חור סוד נלכל הלבנה מדיניות הנאם מדיניות
 הסוד הכל ששה מדיניות שמי מדיניות נעלם
 קטן נלכל מים שין נלכל שין מים שין נלכל מים
 נלכל שין שין נלכל מים שין מים נלכל מדיניות מדיניות
 מל תש שעה לשמה לב נאם רעבי הסוד הזה
 של מדיניות מדיניות על היות נלכל הלבנה מדיניות הנאם
 מדיניות מדיניות הנאם הסוד הנאם שלפסן שכל מדיניות

עולם קטן כלומר העבד . כי כפי הוצאת מילה בין
הגלים ולקחה מן שדה עין עינים מקיף עין העולם הוא
הנחש . עין סוד קדמון . ורע סלוב כי הוצאת סוד קדמון
והוא הנחש סוד הנחש סלוב העבד שהוצאת חלבי והוא
מלך העולם כי הנחש נשאר שכל עבד ולא נשאר כל
עין מורה מדע עבד שהוצאת קדמון והוא עינים . המורה
עין הנחש להשיג צמח הסוד יתכן טן עינים
מחבר דש צמח . נסח המעשה ס צמחיות הקדש
כן עין החיים זהו סס המדע ס סלוב שבעים נשאר
צמחיות מתן הכירוף שבה המוסר שג . נפשו
לכא מוכן יותר כשם פטס לפי יסודו זה . נס עין
יורין . נס יורע הנחש הנחש נס מנהיג נס כן
יורע הנחש הנחש נס עין צמח סס שהם סלוב
ה סלוב נסוד נסח נעלם מוד מרוב המקובלים
כי לצמח זה השם נלג לצמח יתכן העללים
נחש נפיש . עין נחש נחש יורע . נחש סלוב
פניו היורע נחש נחש נחש סלוב קן היורע
מדע היורע . נחש כלומר בידיה . קדמון עינים
יורע . נחש כלומר בידיה קדמון יורע מדע יורע
נחש מלך קדמון יורע מן סן כן סלוב פי ש
שמע עינה נקל מוסר למען מוסר בצמחית חיי

[illegible]

חל בשמות עב שהם שבעים ושנים חש יי שלם
 חש חל יחר כל השם המיוחד וכלם ככל צעת חל
 חש יחר רעות המעלה שלם יעקב הלך לרחק
 יספדו בו מלאכי צלהים הסחיי העולם הבא ומאין
 יבואו לאדם כל החיים הנסחיים ומה מורה עליהם
 עשרים ושנים צויות והציה היא צמח ויחזר
 יעקב אשר הוא מחנה צלהים זה יקרא שם המקום
 הוזה מחנה שהם עשרים ושנים צויות ומציה
 וצורת כמורה ומחנה הם עולם הבא וצין ספק
 כי הם ביה שחל אשר מתעבים עם העולמים
 יבקר וצמחו עמו ויסוף מרעיתן וסבר הטענת
 כי שחל הוא החיה שברקיע כצמח עולם
 השמים החיים וזו המורה והכל הקדש מכין צמח
 הוא שכל הפעל סוף רב הוא כוח הקדש ששהוא
 ליש נאשה והוא סוף נאשה והעולם נאשה כן והוא
 נאשה והוא ששמן שם רב ושם המיוחד הוא
 נאשה צויות והוא ששמן נאשה צמח צמח
 ופירשו אל צמח והמורה היתה כל צמח יבקר
 בבית העולם וכן צמח על חשית וזל
 קע ראשית דרכו והוא המורה שהם
 החכמה והנה צמח

כל בנקורו מורה נהבן זה וכל יחד . אלק' דלפני יור
 שסורו ירוע וסב ירעה צמח . על המורה על מורה
 שבו עבד העולם קצבה . וצמח דעלך להבונן
 בסוד מורה הצמח צמח צמח . על המורה על
 צמח יר . סימן תכלה נחמדה צמח יר . שם המורה
 נחמדה מורה הרין בנחש . יהוה . שהוצא מורה מורה
 בדי . וצמח המורה בדרך תשכיל מ . פנח צמח על
 מנח . וצמח כל צמח . הצמח כי שם יר קוד
 עלן . וצמח מנח . וצמח צמח
 בנחמדה המורה לידי שין של שלשה מנחם נשין של
 צמח צמח וצמח יור . וצמח צמח סכנה
 של שם וצמח שם קיום עשויה הרלה נהינה
 היא בנחמדה נקודה צמח ענה חברה נחמדה עיקר
 סוד נון היא נחמדה שסר . שם צמח נחמדה נחמדה
 קיום נקודה צמח כלם מנחם המורה יר . נח
 סוד המורה המורה ענח המורה בנחמדה
 כן : יהוה נקודה צמח נחמדה נחמדה נחמדה
 שם בנחמדה . יהוה יר הוא נחמדה . ענדה חמדה
 שם חמדה . תשדסו מורה ענח שעות קץ . כלח
 קץ של מורה ענח מלחמה . נח צמח כי סמנים נחמדה
 חמדה ענח קץ נחמדה ענח סמנים נחמדה שם

מנחם מעריבן העט שיהיה שם הדפוס יעזר
 אלה צדדי המזרח העצ החכמה ונאמר למי
 אלה שלש מאות שלשים וחמשה וסורס הוא שנה
 בדיעת השם נחב כן צמח בספר יצירה כי העולם
 ישב ששקיותו והיכל הקדש מבין צמחים
 והיא הקורה האמיתית המורה על החכמה שחשם
 השפע שחב על הכל ומקף הכל ולפיך היא ב
 בכל והכל בה והוא סוד השם בקנים המעריבים
 למעלה שהם נקרא צמח ושני קיום נחב וכלם ששה
 קיום ונקרא צמח שהם מכור צו שול שין למר
 וכן הסוד העברל נחב הוא יצירת יהוה
 וזהו היצירות הצמותות השם והשם

חמשים תנאים לקן אחד ישר וזה סוד צדק ויבטח
כל ששה קנים ונקודה אחד ביסוד וזוהי כן נקודה
מעלה מטה פנים נחמור ימין ושמאל ונקודה במחיצה :

החממה באמצע עשרים ושתיים צמות יסור פלוג
יסור כל השלם סוף מדע וכל יסורבך וצמח צמח
קדוץ והוא מה שצמח לתת להם פגיו תחת צפון
עבר ירשת צמחן כי לא יעשה יא להם חב בלתי
אם בלה סורן אל עברין הכפצנים . וזה סורן העצמי
עליו שיעבד קומה . מעלה מטה פנים וצמח ימין
ושמאל . והחממה בצמחיה להסלים הכל מי הים
והוא צמחיו עליו . וישע יא צמחיה בן כמין מקדש
הוא השם הצמח וכן זה מורה על כל צל . והצמחין
צלל שכן צמחיה לכל וקמה לשם שמוחיו שר . מ
צמח שכן הוא מיוקף צמחיה לבן הוא ק . כוס
תחת מחרה ומשכ . חוס יסון . יטו והמחב פני מ
הכל שין . אל יד מלל עשר ספירות בלי מה וצמח
וצמח יחר שר . שיר דש דש . ישר ירש קטון חשבון
שם הנה סבל הנה לשון הנה חשבון דין וזה הסוד .
הוא חפץ . הקמה הצמח מיוקף שר .
כוס מעלה . הקמה השם מיוקף שר .
מחרה פנים . הקמה השלישי . מיוקף דש .
חוס ימין . הקמה הרביעי . מיוקף דש .
יסון שמאל . הקמה החמישי . מיוקף ישר .
מערכ צמח . הקמה הששי . מיוקף דש .

צוה כבוד עם המלכות

מדת מטה

טבע צו צעב נחש צו צע צוהים צו צע

נענה שים עליהם מכה כעצמם שהיה פלג ה

הכל הכל כונן חסדים בעם צו שים והמחבר פשטי

ויבא הכל צו העולם הקטן שלום וקדש לו יי

שלום סבר העצמך סור חסידת שהיה סור פשם

השומר והוא ירקה והמחבר ירך והוא תבוא

חשית מן שומם ומקלום בחשית סקדו

והוא ירך וכן אחר ירך יסור עולם והוא שם

צרי וכל ידע בחשית שיקור נסן חשית

והיה חשית חשית חשית כלומר בחשית

בצד העולם כל והמחבר בעל עץ נשמה טובה

המחבר עינים הם העץ הקור הוא העשרה הו

החמה בהם הינה ביה בחשית עולם ועל

הסתכל יפה מה שהיה בקבלה כידינו בחורמיה

חקן בשלשה שנים החורים עליו ומורים זה

לוח במח סמך צד עץ לטו סימן עץ שנים

נפלי עץ והוא הוא מעבדים מועדים נחש שומ

ביניהם כהם שום הלשון ופסוק שם עץ למסירה

מלך שלש מחות שלשים וחמשה והסוד הוא צמח

שין למד הוא והוא והמחבר שנים סמיתם ופסוק

שלשי עין לבו סימן ימין נהוג ממדון לקץ הימין וסוד
ימין יור מש יור כן הנה נלה שלשה סימני מזרים
רסר צחר ברסססס נהוג טול צו שגלה נעור צפרסס
קן יותר כביטור שהשנים המעשועס נלה סל צחר
מהס בחטבותו זנך שהוג הקלס ננה סבר שלשס
לל הקלס שול יינג מהס הורחם קלות נהוג סור
צו נפש בלתי שכל זנך עפר בלחור ער כוג שכל
שכל משכיל יהנה צחר יהיה צמר הנלות והוג
טס פילן קיט והחיה על זה שחייב סור נלה
סור יהנה צחר והוג ירשם כי מהחיה קטלה
ישמע עולמים לנפש ס סבר כחט שלס ערס
הגס בבלל כוגי משה כי נס בעבור השג
השס נק היה חקוק על מטה משה שהוג מטה
הגלה יס שס המפורש להשיג כו השגת השס
לכפועל כו סי לקרש גמ השס יתוך כי השגת
השס המפורש הוג בערבות יידע כי ערבות הוג
שס מורה על עירוב נעבורסס חסבה נק יכירק
החמדות מורה על עירובס ועל הרבסס דו נס
דו נס חיי הגס נבי יס כהשגת השס שס
כלומר שס לל סכו ימח ירש נה ירש
מלה מקינות שהנעשך למעלה אמר החמה

במחיצת נפש חיי הנפש שהם החפציה במחיצת
מין ק' נלסן נקרא עולם קטן מצד שבת למעלה
על זה הענין עיניו נחשם תבין זה הסוד כלו מ
מבואר מרע מרע כי הנפש נבדל מכל בראי
מטה בכל נפשות שרצול יתר מכל זרע נירנע
כי בנפשות תבליית גיפיותו השפעת השם היסודי
ובן ישיב משימות נהם מורים על שכל הפועל כי
השפעת השכל הפועל היא ממין הער והוא נהר
יוצא מעין נלפנים נבדל לך סודו יתר מפורש
שדן ספר כן נעין מה שמורה לך סוד מורה
שהוא נהר נחמק עליה שדי מחוץ כלומר
שדורים ששים על מרע נכל מכל נקל נענפי
שמורה על שדירות כח הבית נפש סודו נהר מורה
מחורה נחמק לפועל כלומר השם שהוא בפנים
והוא הנקרא נל קטע כי הוא שם הקטע נחמק
שדי מחוץ מורה שכל מנהיג נפן הוא נחמק כ
פנים שדי מחוץ נחמק מנהיג והסוד המופלג
הוא מה שמורה שין נל יתר שדן מיוחד כלומר
נחמק הכונה שהנפש נחמק מורה על שפועל מרע
נכל ומורה כי הפועל קרין נשה נחמק נחמק
ספירות בלי מה נקן שדי מורה שם יל נחמק

וג' ספק כי החכמה היא מייצגת והיא מזון הפעם
 וגם המיטג צור מזון לחם שהוא מייצגת והוא
 מזון הצוף ועל כן שיהיה לך על החכמה תמיד יהיה
 הירושלמי מהך הירושלמי העיניים צמחנות למי שיהיה
 לזרעם כי זה הוא תכלית חמשת הצמח המושג לזרע
 השם יתכן ורע כי מזון הצוף מזון הפעם שיהיה
 מזה חמשים נעשה צמחון על מזה שירשען כן
 רב צמח כי השגת רבם הפועל העיניים כמין
 כב צמחנות הקדש היא כוללת חמשת עשרה מין רב
 לצד תבונה והוא הר המצוי לכל צמח והוא עמר
 יונק מן הצמחנות ומהן נס ומנה כמין כב
 מנותיות השגת השם והכל מן הצמחנות נס
 תמיד צמח מן הצמחנות הצמחנות היוצת והמנה
 והדוב נפתר והוא סס עלף ולת כן יור צמח
 הורשעין למעלה נס תמיד סור יורע וסור יורע
 שהוא המין והבינה והמין נכלל שחשף השגת
 השכל הפועל ונהל למי העולם הבא נכלל בסר
 מלצבי אלפים חיים ורע כי תבין מן המין ש
 שתשחית אבני יא צמח מיוחד עמנו מחיב הנה

חש
 מות
 מל
 ח
 ח

כלם יזו צבאות רשת גדול התורה ידע כי לא יתכן
 לרשת לשום מי שיהיה כלל מכל סתרי התורה וכללם
 יודע צבאות מי שיהיה עולם הברלים כל מה שיהיה
 מפתח למחשבה להשיג מי שם כלומר שיהיה נקרא
 ולא כח כנף כל המצוינים שם ולא ישיגם דבר
 מכל מי שיהיה נקרא וכיוצא בזה וברית דבר זה
 מהם כל ספק שיהיה פשוט לרשת צדק סתרי התורה
 מזהם שהם המורשם צדקם מתוך שכל המצוינים בזה
 יתקבל הצדקות ובר ידעתם הברלים הם מלצתי
 משמי כי קול יושלך לרשת כי הם יתכן כח
 צדקות שיהיה שכן צדקם וכן וכן פונד מבינה חמישי
 חמישי צדקם כלו שהיה שלשה חלקים והם השכלים
 השמים והאדמה כלם בכללם תחת צדקם צדקות וא
 וצדקם שהשכלים בצדקם לזרם צדקם כפלים תחת
 וכן ישיבה בעבר סור שתר נא יגדלן ממש כי
 הומן צדק נשדון יתכן לא צדק כי צדק היה צדק
 חקוק וצדקם שהתורה בצדקם שהיה הצדקות וזה
 לא יחסר סדון כי צדקם צדקם נלמי שיהיה לקבלן
 דל יתקבלים נסר מידע ומשכיל וידען מדעתן ואנחב
 צדק בודקן כפי היכולת הצדקם על צדקם וזה
 ידע לכל בעלי שכל כי מבינה כל המצוינות שתר

מזין כלל. אשר תהיו נאשפ. שהנו שכל שני נה
סור וכל אשר נידוע שיש לו סבה המיוחדת נח
שהנו שני והער המהם וכל על מלה בנשית בנה
שית כלומר הסבה המה שנה היא הכונה אשר
בנה תחלה שכל שני נשפ. מהפ. כל המיוחדות נה
נחזיו בנה נלהים שהם הנפדים ממחר להפ. ה
את כנלי המחר אשר הם השמים והאין נחזיו
בנה נלהים את השמים את הנפ. כלומר עם
השמים נעם האין נחזיו כחות נהפ. נותם מהם
מלכאים מהם נפשות מהם טבעים. נחזיו כס
הסור מהפ. כל המיוחדת פשלה חלקים נחזיו
המוריד על זה הם האמותות והם מהפ. שני יתים
נחזיו שהם סבי המורה אשר קבלעם מן נעלם
הנבילים נסב הורעון כל המיוחדת שלשה
חלקים והם מלך נפ. טבע נשלהם נחזיו
בנשם והם שכל נחזיו נחזיו כלם נחזיו והמספ
משפ. כל ספ. נחזיו נחזיו נחזיו נחזיו נחזיו
השנה מבלעיה אמיתות לנחזיו נחזיו נחזיו
נחזיו המופתים האלה נלהים. כל תורים. והנחזיו של
היות האמותות שלשה חלקים נחזיו נחזיו נחזיו
יחזיו נחזיו נחזיו נחזיו נחזיו נחזיו נחזיו

חלקים כר' אב נדרה וזח ט . כ

כל מחננים ע

פס יד ק ר

ט

וזה בדרך צמח כמחן לטחמחן שנים

אב נדרה וזח ט . כ

ל מחננים ע פס יד ק ר

כי מחננים ע

וצלה הסודות כלם הם מרצלות ופנימים ומה שיטמל

לרעמים יהיה השם עמך והוא עם השם והם משמין

שלם ביתן ובין הנחמנים בהרעים לן הצמח ככל

ולפיכך המצא עינים מזה הקדש מדע נבול גי' ט

וזהו ובהם שלום וצמח והם מאשית הצמח דבן

אחד שהם צמחיות ר'ל כבורחם ומהם נחמנים אופנ

תדפס שלשה חלקים וכבר ידעת מה שצמחין

בספר יצירה מעטן הצמחיות והם שהם מנחמים

מלילה ר'ל כב צמחיות התורה במצמחם נשלשים

אחד שצמחים והם בסימן ר'ל ר'ל כי השער

הוא משה צמחיות הבועת שני בתים ששני בתים

יין צמחה תורה נחמנים מכתב צמחים הוא כמח

שירוב לכל בעלי השכל שכל לימודין מקצ' ס"ב

מקורו נאמן וחדש נאמן חזורים החשבונוה כלל חלילה
זה ידוע מזה הקבלה ומהה שידוע לכל בעל שכל
ט המעבד בזה השם ונאמן צמורהם להרמונה
אלהם הוא המשיח ממש צמורה השפחה טפילה
העם להשיגו נאמן ט כבד הסגנו מפעלהו שהוגה
מנהג תלמוד חלילה נאמן צפודי מכלל חסדן חלקים
ושעבוד נאמנים נאמנים שבעות וחרשים נשנים נאמן
העוד הכתוב על זה בצמודו על המעורות והיו לעצמות
ולמעורים נאמנים נשנים נאמנים חזורים חלילה
נאמן ט השנה תמס את כותשן היא צמורה המעורות
חלילה צמור מהם ידוע כל היסוד לו לחיות מייש
נאמן שיש נאמנים צמורה חלילה בדי המקובלים
נאמן זה והתלמוד הנג סודי מקור צמורה נאמן
לומר כבדן שהנג כותשן נאמן הנג שפחה ט לזה
נאמן שיש לו הנג חוץ לעצמו יתבך מספיק
לע מזה השכל עמה והנה טב טבאר שהיה
הנה ממשן מן הכתוב מן הקבלה נאמן השכל והנה
עמה נאמן כי אין ידעת השם שלמה מוסלמה
עלה ביד העם אלא נאמן השנה בשלשה דמים
נאמן לל מוס הכתוב ומוס הקבלה ומוס השכל
ומוס שמונה על זה צמורה יתבך נאמן על

מכאן נלמד יחזק וכל שקב בעל שדי שהנא השם המבורך
בצורת הספר הירוע לו וזה היה חספיק לצבוע עה בסלוא
יהי שלוחים לרם מיצר בעצמה שהכניסו אליו הם לבורח
לאחרים דבר חדש מעצמה העליונה ביום לבר שהיו מוש
מושיבים לבנות בצמרים למעבדם לחושן הפנים תחת כנפי
הטביה צמחם מי שהניח לעצמות מופתם בשמך הטוב
הנכון ליהישה נמדת למעלה מן קריש הבנויה מיצר
דיעת השם המיוחד לצד גלותו במח שיעמד וישמרו ויהי
לצד טרענה להם כלומר לצד טרענה
להם מיצר הידיעה היטובה לסע
היטובה למצוי טבע בענין המין הקדוכם והרחוקים
זה מפת שפסוק המעשה יהיה הוצא מורע לכל מיצר
שמו המיוחד בעל מיצר שם נחמד שהוצא סגנו לצד
יהיה מורע בעל ליחידים לבר מיצר העולם ומיצר
חלום של טבועה ומיטה פנויה ממש להשלים נפשו
ונפש היחידים הירועים ברוע ולפך צמד לצד טרענה
להם ולצד צמד לצד הנדשה לכם כי כן היה חסוי למד
אלא מפת זה שצמחתו ונולד יס סודות צמחים נפלאים
בצמח שם טמור ההוצא בעצמי מרחיק זה צמח
זה הפיחם גם כן טוב ונאות לענין וזה שחבל בן ו
ורעבו ובוה טרע השם מיצר הטוב ומיצר הקבלה

וחדור השכל והנפש והנפש ועל זה הענין זכר
והופלג מכל זה המצב במה שזמין בספר יצירה
ששים נשיות צורות יסוד כל המכל כמין שהורשתן
לחמלה נדע שהם יתברך קדושתו חסד מה
שכלל ששמותיו אלה אלהים נשיות נשיות
על העולם שקדושתו קטן חסד שכלל הקדו
והוא האדם שחמלהו בו במידתו שלשה ודאי
כולל הכל והם השכל והנפש והנפש ועל זה הענין
זכר בספר יצירה שלשה נשיות שהם ספר ספר
ספר כוללים הנקט הנפש והנשיות והכלליות
שהם למדות על כן צורות גמול של המצב ה
הנזכר נדע שהאדם הוא הקדו שלם הקטן חסד ש
שדומה לאלה אלהים חסד שהוא חסד והוא
חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד
נשיות חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד
לחיות גם הוא קדו חסד חסד חסד חסד חסד
בזה אחר שלשה נשיות חסד חסד חסד חסד חסד
לפועל גם כן הוא כלל במידתו צורות הקדו
מדות שהם שן חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד
חלקי חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד
גם כן יהיה חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד

חיינו ונפשנו תמיד לרצות מצות קבלנו שכל העולם
עמוך ביד המצרים המושלים בזה יום מצות קבלנו שכל העולם
דיעת השם אברהם אבינו מצות קבלנו שכל העולם
תמיד ידו על השמים לשבות טבעם בעשרה עשרה מצות
ויהי שכל בשר מלכותם ואלה המצות שנתנו מצות קבלנו
שהשמים הנפלאים מצות קבלנו שכל העולם
לאחריו ולא להעלותו על הלב של המצות שנתנו מצות
הטוב העולם המצות מצות קבלנו שכל העולם
תקן מצות קבלנו וכלם מצות קבלנו שכל העולם
תקן על כל פעם כמו שנתנו על שיהיה שלום של
שמוע למשה עד שהכיר השם המפורש נאם הסכים
עמו לעשות ביטון קונו על יד משה חביון עליו השלום
והשקד הוא זה שהשם אברהם אבינו מצות קבלנו
היום כלו תמיד ואת החיים ואת הטוב ואת השלום
ואת הרע ואת השלום באנו לרבות של השלום ואת השלום
החיים והטוב והמדות והרע והמדות יחד חיות הקדש
והם הצופים והשופים הנקראים שמים ונאם תב
תקדש החיים והטוב לבר המצות מייבאם וכבר
ידעת שהיום שד של ישראל כמו שנתנו כי אדם
מייבאם שמים והוא באמת חיי החיים ועליו נאמר
ישקט משיקוה פיהו נאם חסדיה הוא ללב בינה

לפני המבואה : זה הפסל כי החיים והטוב פנים השכינה
לפיכך מידיו את המצרים לנטות צד החיים ולסור
ממקשי מות : וכשתקדקד המחת נחמד לבר המיחב
שהם שטט עולם החזיקין וצדקה לך מהם קצת ומה
חפץ שמשחל להחיל מידם בזה מעט דבולט ואל
תקנו לטו במקום קרוב מפלה כרי להסיר מחמת מה שהיה
בענין שהם שטט עולם השם יטלטל מהם נעל
כן יצרך לרקדקה בסוגת הלב נפשי יטלטל ישרא
מהם מיד צדדו שיהי נקן נחמד לטו במקום מפלה
דבר מקובל שצטן ספק כי והוא דיעת המכבד צדדיות
השם המיוחס נרעזה נקן הוה ירכו השם שלט לעבור
אל זר נעמן לטו נחמתו נטור דו שהוצא הפסל נכסה הוא ור
ענינים מחמתו מחזיקים עם צדדו לעומדת והעשה
החלשים נכבד הויכחטו העטן לבסחה צדדו להודיע
מעט מעט מה שצדדו נעמן הדעת טוב ורע נאמור
שכל טבע הטובה : טוב ורע מהו הטוב שכל הויה
מה הוא הוא הרע שכל ההפסד מצדן שצין טוב ורע
למעלה כי לצד הפול מלת טוב מלת רע מה שטעם
בהפכו רע : אמנם יצא לו מלת טוב מלת רע לטעם
כמו שצדדו במחשבותם קירצו מלהים את המצור כי
טוב נרסדה תוה כלשון כע ארס וכשתחיצה טוב

ורע. וכן תמצא שיקראו השפלים בשם טבע ולא
 בשם שכל לב האדם המסתכל ומה תשיב כי כל
 הטבע מוזק לנו צמחור על הטבע טק מצי שמוקף ההם
 והפסד כמו שהוצא מוקף ההויה וזהו טוב ורע. והפסד
 לזו יבוצע מחבר היצורה עלצא מחבר החומר שפושט יורה
 ולבש יורה כל שכן שלא יטא לעולם הפסד מחבר השכל
 עלצא הויה בעצות קיימת וידוע כי הדע הוצא העדר הטוב
 ואין לו מצינויות בבחינת עיסמו לעולם עלצא מחבר שיה
 שהטוב בעדר הדע עמדת מחמתו ולזה יהיה נקרא ה
 העצן בשם מצינויות לשטחם כל הויה והפסד. ורע
 זה יקרא גם כן ככלל מצינויות והנה יש לרעת מה
 שצמחון בשלשה פסוקים על החכמה הרעת הטובה
 שהם שלשה ספרים והם תחת שמו חבור המיוחד
 לו המכונה בשלשה יורים י"א כתר שלשה עללמות
 וזה שלשה פסוקים הם שלשה שרים עומדים בעד
 והם עולים שנה עש' ונבללו שלשה עינים בפסוק
 אחד ובשנים גם כן והוא צומחון י"א בחכמה יסר וזין
 כון שמים בתבונה ברעם תהומות נקבען והשכל
 זכו חכמה שהוצא חללה על האפיק בעלת הויה
 והפסד נשם החיים השפלים והעליונים והוסיר
 מבונה על הכנת השמים הקימים והוצא שכל בסור

תבונה שמי המדומה ל. ופשוטו של מהלך כלו כדמיון
שמי המדומה ל. ופשוטו של מהלך כלו כדמיון
ולשם כן ר' אבות וירושלמי שמי שמי ידען ביד
לך משכיל וכן הוסיף הרעב כדמיון המדומה ל. כי
החושך על פני תהום והוא גם כן האש היסודי שר ומלך
פנים ומחור וזה הפך שהרעב שם משותף למחור
הרעב טוב ורע. והוא גם כן כן ידע גם עור גם חור
דע כהפך המשכיל ללל ועבד מדמיון המדמיון
המדמיון תחת השם כן ארבע מדמיון וכן ספק כי
מי שהוא משכיל סור. יהיה משכיל האשית המדמיון
ומחירתו ולפיכך ידע מדמיון המשכיל וימסך
ליתן בחכה ישיב ידע החיים וזה כלו ידע גם
מלך כדמיון המדמיון שהיה למדמיון חיות החיות
המדמיון הכסא ידע מדמיון ארבע חיות כללות
המדמיון והוא שמהלך שמהלך אש צהיה שור
שור. ולא הוסיף שמהלך כי גם בהשגת נבונה
מדמיון וכן ארבע מדמיון העולם המדמיון סודות
גם מי. ואל. מדמיון ומדמיון ספק
ורדנס. ולם לך ארבע ושם המדמיון
שהם שיח מדמיון כל אחר כדמיון
פיו ומהם במח פיו שמהלך אש ומדמיון המדמיון

הבונה חגשית המים צורתו ונחשדיתו וכולל המצב
המחזיקים שם המיוחד יור האצ הצה הצב נאם תרכיב
המחבה הזאת כח שוכרה יקרא אל ענה מחובבת
פני צהם למחבתם וכן לכלם תמיד שיעללן קוץ
שהם אלפא ביהות של כן עשר סב צמות והם צמח
כל מלכות שלמות הצומחים ליור עיהם במספר
שלם צמה מלך צמה והכל רבב קטון סהם עין
החיים חבמה מדע עבר והם המוריעים לכן עין סע
המרה ומהם כל המצמות הקדש שצדן מרה
עבדים וכתבים בסור עשדים ושמים שהם עקר
הכל והחבוב כמה פלמות יש בסור ומרוב חיות
כי השמים שדים והצמחים מלכות מלה השמים
נאמה הצדן ועליהם עטב ויכלו השמים והצדן וכל
יבצם ונאמדו השמים שדים צדן סורם צדן
כי לזי יתן לבנותם השמים ששם ששם ששם
נעמחם לשש המצמות שכתוב בהן יהי חז המורות
ברקיע השמים ופירשו לכן ולמה שירעוהו כל ספק
עליהם צמח מנחות ששם והם השמים צמח ונה
והלכה צמח צמח סורם כחם קן יתן ולב מך
סוף ובר יורעל צמחם סבת כל עבודה
וזה הין שמהם נעמח ול צמחם

כחב סעך הוה **שקדו** וצוה **מחנה** ביום פסח על

עמקו ונחיתם חסד השמים וכן חסד הלכנה חסד

פסעלהם הם כל העולם ומהם עמדים פסע ונחור

מן שרבותי לחנה והנה צרי יסך עלזה מה שזמ

ספר יסרה חור קלכל פסע נחור ונחור על הפסע

לחנה עבד ועל האחור לחנה פסע שים לבך וכלן

יה ושמה צמ כל צמד צמ חסד וכלן רעט הסוד

ימך צמ אנשים תחמסם כחלם אנשים עלנים

ובצו צמ חסדם כחלם פסע פסע ונחור צמ

שזמור ונחור וקדש צמ צמ צמ צמ צמ צמ צמ

ויסר חסד והם שזמ וכל חסדם אנשים שזמ וכלן

שזמ צמ שזמ צמ צמ חסד חסד וכלן וכלן וכלן

ול חסד טוב וכלן חסד חסד טוב הוא מהיז צמ

הצמ לעשות טוב בחיין נצח הוא כחך מהיז

כעצמו והוא צמ וכלן יקד חסד פסע חסד פסע

טוב וחסד פסע חסד והוא סוד פסע ונחור ונחור

ימיצח החסד החסד והחיות ונחור הטוב הטוב

ולן צמ חסד וכן צמ חסד צמ חסד חסד חסד חסד

היא מן שזמ שים שזמ שזמ חסד חסד חסד חסד

חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד

חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד

חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד

נשיאם והם עשו כשמן יחבך ונמח לו שמי שמי
 והוא נמחן שמי כרבו ולפיכך קראוהו נשיא
 שהנה משיפיע על הנשיאים נמפני הרע בערן הטוב
 מן הצרם לפי מציאותן יקח מלפני רעבונם נשיאים הוא
 מרנן כל נמח ניש צרם צמר על ניש מקבל ממנו
 וסורן ידוע שהנש צרם יחן ולכן במצב ככלל היצר
 הטוב והיצר הרע כחשיות כי חשיות הונג שם
 מעלות וכן מצינו ארבע מחשבות המביאות מלאים
 ההנה והפסור הטוב והרע והם פני שדים וכן צמור
 פני שדים וכלם מצינו מעיני שדי כלומר מושגחי
 ממנו מפני מוטטון נשופע על צוק המשיביל בכח
 השם כן ארבע חשיות כצמד וסרה למעלה וזה
 נציגה עולם כולל זה כלומר טוב ורע שהנש ח'
 חכמה ובינה משפיע המלצנים וזה הונג טוב וזה
 כולל מלצני השדות חבלה משפיע חמה ולבנה והן
 רע צמר שסוף ההנה השפלה הפסור וכל חונג טוב
 מיד בבחינת עיניו והונג כבה נעבר נעבר הורשתי
 צמות ואין צריך לעלו חמיר נאשח לעטן המעטון
 ונמח שהוא נמח על הצמור כגב שהונג נשם
 והפסם ענף שהוא שדי כלומר שם וכן צמר הושחור
 למטה שהוא שר והפנים למעלה שהוא שם יל ונעין

חסד המלך שהנריענו בצדקת פי עולם המלכות
נשדים צדק באומדן הצדק למה נפדים למעלה
שם צדק שד צדק : נקן תביא יפה בנקודת הידוע
לא יעקב ואומדן שדים והלכות סנס כלומר צדק מוסר
על כלם והם מוסרתי ופתי : מייצגו נקן צדק יחזק
י"ן היא צדקת קדושה והנה צדקת על מצד התבונה
השלימים בכל המלכות מפי העבודה דנותנו ול ש
שצדקו על סמך : נקן שלו שכלו מדיקום קד
קד ושהן קן השמים וריבו למחר נקן הונג המחר
והנפ" שצדק טוב הונג חבל ואינו כלום נסבר נפל
צדק לא ינשב צדק מחרתן שהונג עין החיים שהונג
אונות ופיקדון צדקת צדק יסדך שיושט צדק כמך
במקומן עם יחזק ונקן ספק כסמך נקן שלו הם
יחזק טוב ויחזק רב ושהם דקים בלב נמיצ
הלב עליון נחמק והונג חבן השט נידע פיקן שט
הונג בית הצדק המלך מייצגל הפעל והונג שט כ
ביצות טוב ורע נשפעים קן נח הקדש כדקין א
גיש ואשה והם שט יחזק מייצגים קן שט שט
נחמק מנהיג כל המייצגות כגשד ושרה למעלה
והנח שכל פועל חזן פייסוף פדים והם שט יחזק
צדק נחמק נקן מייצג כלעלם ססכב השד והמלך

והוא סוד יהוה פתח נאמור האלהים האנשים היחיד
השמים וזה אומר לזה וזה מלך השם וזה אומר
לזה אבי מלך היחיד והשמים וזה אומר לזה אבי
מלך השם וזה אומר לזה גם אבי מלך השם וכן מקור
מקור מלך דין מקור דין וכן יקבל מלכות קריעי ע
עליונים הם יחד הנשים ומי שירב נחמתי ארס
ומה ידע אנשי העולם שכן נבצרן ברחות מלהים
במדות שכל פועל ידע כי השמים והמלכות
שנים נשלים אצל השם ששם נשם כל אדם
השם השם יחבר יוסב על שם דין להשלים דין
יבמות ודן את הכל עליונים נחמתיים יוסב וליה
עשרת ימי העולם במדות מחיים נשם יחד
עברין מכוננים במדות היום העשירי נכסמן שדן
בשמים שדי נכונתן יחבר להחליף להם כף מוכה
בכף וכות נשם מתפללן תפלה במועדה הלב מיט
דן מותם במדות נשם למען נחמתיים נחמתיים
בשמים יחד נשם עלם נעלה נשם לט נחמתי
לשית לבן נשם יחבר נחל נחמתי היום הוא העבר
הנח נשם יוסב הכפורים שלם היה עין נחל נחמתי
המיוחד נחמתי נשמה פועלים אלה כיום הכפורים
נכבד הנשמה במקור ומות נחמתיים מהוסהן נחל נסורן

יש לדרך למה פני הבהן כנגד העם ולמה צמחו כנגד
אלהים הקדוש והסוד הנה שם היום הנהגה חלוצי עב
הפטם והעמוד והנהגה מסר ונתן כמנ שחמה ונן השם
יירוש אמות כמון וכלסור אחר הכל הולך על מקום
והנהגה שמו יחבר העקבותיה עמוג המדות כמון
שבתה כסוד נעם והישיב אדם כפדת ענות מהשיג
מה הנהגה עין החיים וסבר הנורעיה שהם
אמות והקדש כי

ישיב מנת צמור יסרוף הצמורות ומנת מיטה השנה
השם ניתבד הכל עם יסרוף הצמורות השנה השם
ישיב כה חיי העולם סלה נרע באמת כי עצמור
לדעאל להוריעו עה קן ולא היה מכינו ער עצמור
לו המלצך רע השכונה והנהגה צמור ישיב כה
העולם כי למעור מועדים ומיט נבלות עין יד
עם קרש חבליה כל אלה נאעפי שערמה מחבין
שערין להחבין השמן בר חמה לט כמון שהבין
ממנו מעט והרצו כה והנהגה צמור מה צמור
אולה כמון ששק ל כמלת אלה נירענן שהבין צמור
ק כמזכירו וכן והנהגה צמור צמור המחה וישיב
פירש לו הכל בפסוק האמין והנהגה קן הימין כי כ

שכב כה רחמימינו נשמואלו וטב הנרעוץ סט
הימין והשמאל ועין ברכו יפה וחמסא שהיה עם
הגיש **שש** הוא לבוש הברז הנחמסא פגם ונחמור
והנה נקן לו סדק ער עתק נסוח נקן וכוה וקל חובה
השטל הייז והמסור העולה בין הנגלים שהנא יסור
הייז הרע והכל ישלם בהיות צמוד למטה ופנים למעלה
כי טב ירעה סט וזר ונקבה שהם שמים וכן מעשה
בנאשית ומעשה מחסרה הם זכר ונקבה וכן צדן וכן
נצחיים והנה שתי המדות שהשם יתברך מנהיג
המחיצות גם הנחות מהם כמאג הסבור שמה והשטח
מלוק המות והנה צבת קן משרה השכינה בישמאל
כשה נהיין עליונים למטה וחמסא למעלה ונצח
תחיל הישועה ופירוש עליונים למטה מדק העלין
למטה וחמסא למטה והוא ייזר גם
שם וחמסא למטה ואם החמסא למעלה והוא
צד מחול ד"ה מה"ל בעל הספ בזכות החילה יהיה
מלך וכל ממו מי שמאל יצמדו והנלוה השנה השם
בזך עבדו כד"ה מה בזך רן כד"ה מדה בזך
ואם נחמה כד"ה כל זה ר"ל שיתבטא בהסכל נירוע
לא במה שמתהללים היום בו שהנא המטבע נלמ

[illegible]

שבתה כן הנה בלו שותיהוה וכן יצמד לו הנשמה
ועיניו שני חיים מן העין מקדש והוא יבין שכל
שלח לו השם מלצט לערו בחכמתו ולהוצילו במהבית
הבורא מתקרה בבורי עני לו אצטפת מהנות עני החיים
אשרי כחן הן והם צוהוה הקדש שהם כחן
המקדש והוא הנה שדן שן ועצה לו שדמו צמות כן
והוא סוד מחבב צמותו הוצלצל בידו אצט וסוף
והוא אצט בשם : שמה מחבב סלם ומהיגם סהודר
נצור ושהוה סדר הדממה לו סלפועל דמות ליהם
חכמה חכמה והוא ספע צללהים :

והמכנה שחשבוך עולה עלול התבונה
כאלו צמד ועזה עליו

עלול התבונה והוא צמדו והם ירות צמלה הוצמ
מחשבים ונמת לבס לבכשר הוצמ עלול התבונה
ולפנים אצט שהו בעה שהוה עלול הסכלעם
חנה מלילה ועמד לו צמך מייבאל נחט צדן נידוע
החיות החטס וכן צמד לפנים נשפט כח
כחך צדן והנה צדן בשם פון וברוח שפתו ירת
חשב עליו הנביא אומר ס לצי ילחם כדן אצט
במה השם וכל אצט
פצין ליו מעבור להושיע בלב וזו
סערה

לקבץ מלמדה דמחלמץ נץ לנג סוד ופחיתות יחיד
לל כנפוח הסוס יחפץ ולל בשוקי הגיש יחיד
חונה יל דמיתמן צמחחלים לחסון סבד יחיד
צמח יל דמח כל חוט לן ודמח צמחון כסבד יחיד
צמח יחיד פיו צמח שפתן חיי השם וזה סלל
חכמה חבונה דמח כמח שצמחון יל של שום יחיד
לחץ המשיח צמחה יחיד בידן ודמח בידן
השם המוחץ וכן צמח צמח חזק ודמחץ לל יחיד
יחיד ספק כי הוד פה העמדה הצמחה וד שצמחן שלל
הצמחה סבד צמח ודמח סוד המעלה העליונה
בדן שהוד השם המוחץ הסלל צמח מספר החכמה
והחבונה והדמח יחיד סבד כל מחסיל יחיד ועל ק
עקד חיי הדמח בשלמות בחינת עיבוד חיי מחס
מחסיל כי ערין הציע סלל העמדה יחיד צמח הסלל
בשמו לבר יחיד יחיד צמחון כמח שצמחון ופח לל
יחיד וכהות השם המוחץ הסלל משיח לסלל
הטמחם כמ כי מחוח והס על צמח צמח יחיד
יחיד טמחיה שם מוחץ עלן המסלל המוחץ
כמ שטקור הסס סלל חסוד ושוק וצמח לן צמח
כי כל המסכה חמח יחיד הצמח והיחיד צמח חמח
העולם מוחץ מוחץ יחיד ודמח צמח יחיד שור שור

וְעַתָּה צִמְדֵי קֶרֶן עוֹר חַהֵם הַתְּחַלְתִּי כִּי לִמְעַלְמִי כִּי
 בִּעֲנֵן וּמִחַת יוֹם הַסְּפָרִים וְחַהֵם סִימָנִי הַגְּבִיעַ עָלַי
 וְחִיָּהּ בְּאֶמְחֹץ כִּי צִמְדֵי יֵל גַּל־יִתְהַלֵּל חֶסֶם בְּחִסְמִתִּי וְלִי
 יִתְהַלֵּל הַקְּבוֹר בְּבִמְחִתִּי וְגַל־יִתְהַלֵּל הַמְּסִיד בְּעִסְחִדִּי כִּי
 וְחֶסֶם בְּחֶסֶם יִתְהַלֵּל הַמְּחַלֵּל הַסִּכֵּל וְיִרְעֶה צִמְדִּי וְכֹחִי לְבִי
 כִּי תִבְלִית הַמְּחַלֵּל הַזֶּה לְבִרְחוֹת כִּדְרִי וְשִׁפְעֵל שְׂעֻלָּתִי
 כְּתוּרָה כְּמִי שֶׁצִּמְדֵי בְּצִמְדִּי וְצִיָּן וְצִמְדִּי לֹאגִי תוֹרָה שֶׁעָלַי
 וְצִמְדִּי הַתּוֹרָה וְצִיָּן תוֹרָה צִמְדִּי רִיבּוֹעַ וְשִׁיב וְצִיָּן רִיבּוֹעַ
 וְשִׁיב וְצִמְדִּי קֶרֶן שֶׁסֶם הַמִּדְּוָדָר וְכֵן וְצִמְדִּי צִמְדִּי שֶׁסֶם הַמִּדְּוָדָר
 וְחֶסֶם כֵּן הַמְּחַלֵּל הַמְּחַת וְהַשֵּׁלֶס הַזֶּה כִּי־יִשְׁתֶּה שֶׁסֶם מִדְּוָדָר
 וְחֶסֶם הַסִּכֵּל וְיִרְעֶה צִמְדִּי הַזֶּה שְׂכִידֵי־עַתָּה עַבְדִּי צִמְדִּי שֶׁ
 שֶׁסֶם חֲמִשָּׁה דָּמָה הַצִּירֹף יִשְׁתֶּה צִמְדִּי הַמְּחַת הַמְּחַת וְחֶסֶם
 וְחֶסֶם יוֹם הַסְּפָרִים כְּרִעֵן הַפֶּטֶס וְהַמְּחַת וְחֶסֶם
 מִטְּרִין יוֹם שֶׁסֶם יוֹם מִכָּה נֶשֶׁר מִלֹּקֶךְ צִמְדִּי
 בָּלִים הַמְּחַלֵּל יוֹם סִימָנִי וְחֶסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם שֶׁסֶם
 וְגַל־יִתְהַלֵּל הֵם דְּרָכֵי הַצִּירֹף
 מִטְּרִין
 מִמֶּנּוּ צִמְדִּי
 שֶׁסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם צִמְדִּי
 חֶסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם צִמְדִּי
 וְחֶסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם צִמְדִּי
 חֶסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם צִמְדִּי שֶׁסֶם צִמְדִּי

דברים אלה והם חקיקה חסידיה שיקול המדה סיחור
ועליהם אמר דוד המלך בנצחתי וכן אמר גם כן עליה
העקוד שהם חמשה דברים הל המהות שיגין רבון
חלום שהם עלולים אצל כלומר אצל תינו שהם פלגות
וכן שלשת חלקי העולם עליון תוכן תחתון כוללים
העקוד והוא זה קמין ירי חולם תיך קיום השמים צמח
ולא וסבר הד ענין מה מה שמשפיק אמתם אמרישן
עור סור אמת נצח העמדים בראשית אמת אמת
יתברך בתחלת ספר הישר בראשית בראשית אמת
השמים נצח הארץ כלומר אמת ה שמים נצח ה ארץ
ועין שחשו יפה אמת ה שמים פנים ואחור ה ובר וטקס
ספרים כלומר בלחפור שהוא בלחשם כל השמים
באמרים כל מה בראש ואמת הכתוב גם כן ובר וטקס
באמרים ויקרא אמת שמים וטקס בראשית אמת
הסוד האמיתי ונצח ה ארץ אחר ופנים ה צהיט
עין עין והנה צהיט אחר ופנים כ הפס אמת וטקס
אין אחר ופנים אמת וטקס והוא מה שפשוטו
ט יצא כלומר אמת בראשית אמת כלומר אמת
השם ענין וסור אמת אמת שטקס וטקס נשט קיום
ומה נחמד סור אמת נחמד עולם העלולים מטבט
חמה נחמד ומפס זה טקס אמת חבלה קל חובה

ומגיד פלגי חממה ובינה ורש כי הצדק הוה סוף האל
הגדלה י והסוד החסד סבב הודגה כל המביאות
בה סודם כל המלך הנלצל הצדק הוה צמח המלצה
תללים : והנה בדרך אחד המנוהפלת נס ק ה ה
הדעת הדעת והוא צמחה קווים נסח חממים והע
על המהם צמח יתברך ויכלו השמים והצמח וכל
יבצם : נס סוף שלש הפלגות בהחברת קיום
השם יחד שהם חמשה קיום חווים חבור ורכוק הם
השם הטהרה והמסות נמורה מים צורת סגל הסבור
פנים וצמח : והוא סוד מצות היות סוף
צמח פנים וצמח

בבית את השם והוא סוד הסבה בלב שהם דגשית
העמדה למטה מהסבה הצמחונה : והוא צמחה
שהוא צמח : והוא צמח דגשית חמשה קיום וכן תמצת
צמחם ול ט העולם הבא סבב הצמח הקטנה שה
שהיא יור : והוא דגשית השם ושאר צמחין הנה
והנה היור ביצורה טקדה צמחנית ומחנה יעשה כל
דבר והנה צמח שבה בבית העולם הבא והסוד הוה
מפני היורה טקדה צמח קטן ועליה טקדה צמח יסוד
בבית צמח וסבב טקדה ואין ספק כי טקדה צמחנית
מורה לכן ט העולם הבא מורה לן הכל קדש שהוא רצון

חבון בארבע כעשרים נשות וכן כל העם
 ועלן קראו גם קורא עמיתו וכן נאמר קדושות
 על שלשה שמות יהוה אלהים והוא יעלה
 אל עולם עלן עין הקדש מקדש יומם ולילה והוא
 סוד שלש סעודות והנה יהי מזרים חמשה עשר מזרז
 קיום שהם יסוד וכן מזרים קדש ושב קיום ומזרז לשון
 הקדש וכן באש הקדש וששת קנים הנזכרות וכן על
 ששת קנים וקדש בנפשם שהם התכלית וקדש
 בנפשם הוא מזרז הכרית מרוב הנזכרות שם
 מיוחד בארבעת המין מזה ומן ריבוי ושוב כי הנה
 מזה היו בארבעת עין צימח מרוב אמת מרוב
 תמים ושם לבן להבין עין החיים כמין וכן כי ה
 האמות של כל באמותם שלמים מספרם לן והוא
 הן והוא תבין ומספר אמותם של כלם סוד נשמה
 כללם הסוף הנחל ברעם ונשמה נשן סוף הנחל
 ונבד ידעת אמר יתבן ויטעו אלהים מן עין
 מקדש ובעה בבוא המשיח יגיד לבן סוד ואמת
 ענה נאמר מן מה שיש צפוד ללן לעלות מסוד
 ומן הסודות החיים לו ועמך כי האדם עולם קטן
 ומה שיש בעולם הנחל על כלו נשן מיטבן כל הידים
 והנחלים טמיות הן והם נרבעה קיום שהם דלד

מלוח העשר שהוא יתר הרב כמו שאמר לפרח חטאת
רובץ וידוע כי האדם והחללים הם שמש ועל כן אמר
מחצה הקשת להסתי הסוד הנסתר ואמר ואל
כפיהם אתקשת עמי בעץ את קשות להשלים
הסוד נעץ פסו דמות בחוקש לי שפע יחך העץ
דמות העץ יחך זה סוד בעש עם תשיצחך אל תצחך
וזה הוסס הלשון בין שתי הידים ושתי התגלים
הוא עין החיים אשר מתוך הץ והוא צמחות הקדש
כי מיתלשון הקדש לא נבחר עממן מלג לרעת
ממנו סס מיוחד ולפיכך הוא עורף חסדה שהוא
חיי העשם והוא סוד צמח מחנות השכינה כמין
שאמר בפס יציה כיכל הקדש מתוך צמחם
ועד הורעתי שהוא רעת וסד הוא יחע טמן
עין החיים כזה הבואה התורה והדיקות כי מציין
יבטן צלה שלשם צלה חבת סודות אלו ואת הקדש
והי יקבלם כי עם הלשון בין שתי הידים הנה סבר
הורעתי פלאות בטעם סיחת עלמות עלין היסן
תחתן כאשר הורעתי ועלן צמח אל על הלשון
בין הידים ככל שיהיו כצריך לבנים נשמן על
השך לגי יחסר ואם שאל לשימון צינהו שכן
על ראש והוא עיניו עטה ואמר והלצ על ראשי

חילה בוללת השמים והארץ שהם מעשה בראשית
גם מעשה מחבה כלל שמים וארץ והנה בית פה
גם כן כללה. ונכתב חיות וקרי ירנע כי חיות
שבת כללה בית הפה

החילה לפיכך הוותה בה וירנע כי שמים בראש
המזון לבסוף כלומר מעולם השכלים וכבר אמרנו
זכר ונקבה מצד המולד היצרי הלמנו היציר .
וסודים חילה שילה והנה חילה חיים ושב . אמנם
עולה טוב נרע . וסוד המל והעלל לשון וסוד השלש
ישועה . ומה הסוד הרע כי היהודים והצנועים
טמנו של מלך חיות . וזכרון היהודים בהם
קיס וזכרון הצלילים בהם אינן קיס ומלך תעבור
לדעת כי מה שהיה לרעה סוד המעלה הוא
התלוי על המעשים כאלו קיס חיות חיות ועשה
תעבור לזה הסוד המופלג שזה חיה לחזון
מעט לא לעלות לכל חלה לחזון חיים חיים
ושים לבך אליו ורעה כזה הוא . מלך השן
שפן שפן נרע . צביאל חלם חללים . שונק מל
חיה נרע מלחמה . שם לק . שם יא . נהנים
לק . נה . מלחמים . המדע סוף . המדע מלחמה . כומה
מחון . תי . מלח . כומה מדע . אי . מלח . צמירה

עפר עולם שנה עשר כחן רש לא און אמור רש
חל והוא ישתל פרנס שכל פועל מוליד הייזר כית
תמצא שכל הפועל זכר נקבה ועלן מיתא העבר
המילה גם הוא מביע עלם קטן והוא שכל הפועל
השטנה וכן עלם השכל קידע וכן עולם השכל שש
וכן עולם השכל העולם הרוחני כוללים עולם שנה
עשר וכן עשר השכל חמדה ובורה וכן תמצא מה
שנאמר בספר יצירה שבעה שערים בעפר ואילן
הם העינים והאזנים והאפים והפה כלם חלקי המוח
ואין ספק כי המוח והחיים בידן גם הוא גם כן נוצר
בשר והוא מבשר וסוד קול מסור עדות והוא חלק
השכל בדם האדם והנשיה על היות מוח וחיים בידן
שתמצא ביד שטט עולם וכן תמצא ביד חייית
כור האנ נאן האנ וזה הסוד על הסתירה גם תוכה
להשיגו וכן זה הבא אחריו יותר עמוק יותר עלם
ונתח מחנן והנה הוא זה רע כי הבורא תבור
יחד שמו על האדם בעצמותו החלקי העולם
המוריש לו רעיון וכן בעצמות תורה למחשבים ואמר
עברו שמי המיוחד לי ושם החלקי העבר כשם
וכן שהוא שר כי בנצח לעצמו רי וסוד הורשן
שבו תלה השם תחיות המחשבים והוא מטטרון הסוכן

בלב סטלפון ושעם גיש אלוהות כיצור מעל צבוא שומ
 וצבואים עליהם וצמחם הם כללים שש קינות והוא בסד
 מן שר וסמם כלכלת חיות ויחית הכלל מצב מצחות
 והחית טקדסן מן שומרישך להסתיר סודו בכל מקום
 וזה שמו פה בל וכלום הוא עיר מן שוממ וצד פוז
 זרם יור וזה טקדסן עיר והוא שומה עשן וטקדסן
 כללן לעד ריש והוא מעיר והוא רשע זרם ועל השם
 עצמו מלך יושב על סמך דין מורה בעיניו כלל עיניו
 כלומר חסירות עיניו ופניו הם חסמה ובינה והם חסמה
 המלמדים וכן צמד כי עיניו על דרכי משי"ו וכל יבבריו
 יורה כלומר כל פנים מן כל עינים יורה כי הכלל חסמה
 חסמות יחבר וצמדו ופסס כלבים לירקן כלומר
 יחק כל כור לשם יהוה כלומר ישמח העבד סמך
 שמו יחבר והנה צמדו על שם המלמדים ששם
 ששמותיהם גיש שהם סטלפון ומטטרן הם
 במיבוא פרישון סמסן עין כלל פיהם יצר יצר
 והם סודם יחד מפורש צדק מלקל ולבטן יור יבשר
 יהוה נמתי מנהיג כל המיביעות כלומר ישמח כלומר
 השם מנהיג כל המיביעות ביד שש יצרים צמד
 צמד צמד חיות יהוה צמד טל השמים והצמד
 העוד הרן שש המטה סוף פלוגין פלוג השער

שמי תשיב עמך אל סוד תשיב עמך השם תשיב עמך
 שילה נהגב כן סוד אמר מטה שילה מטה השם שם
 המטה שפט מן פשט אל טפס משיח אל הוא שם
 שממנו הוא שם הלב שם הלב הוא הוא לב השם
 השם השם יש להם הוא שם דם ירוק בדם לב לב
 ירוק שם קרב דם חם קרוב מח שם דם חם דם חם בים
 מח מח לב רע מחוך טוב לב רע השפט צוף עולם
 קטן מחור לענן משיח נעמור כי השם הנזכר
 שם בלען חומי שם דים הסר ממנו שם העברים
 כשעמו דומיכו דין והוא סוד יהוה אלהים בלשון ה
 וחשבנו קול הרי הוא קול יהוה אלהים הוא סוד
 חיצול מחקק מחקק במחנה במחנה בלען ביהן
 האבות בלען אמור והוא מה שממנו נישמע את
 קול יי אלהים מתהלך בן במוח היום ששם לקלס
 לחורם רע עומד לעי החומר והם בלשון ין קוין
 שם עלו השמות קרית צונו שם נסורו ובר שום
 אל משיח קרין והוא סוד אל יי הוא שם נעמה
 עין שלש לשונות ותרג מהם שמי המיוחד ואלו
 הם לשון הקדש לשון לשון ין והם שלש
 היהודי צו הנהגה עליו על הרי שם הקדש ולע
 יין שבעים עינים שבעים פנים הקדש והלשון

ברית ירושלים . יהוה וישועה משה יחזקאל יהוה נח
 ישעיה . זה לך הנה את פנים פנים . קץ פנים . לפי
 לעיניך . עיני האדם פן סיני . מעלי העדים . לשון לשון
 לשון . שמו שמו שמו . מים קדש . לשון יין וכו' עליון . ארבע
 מחנות שכינה שדי . העשן שדי שדי שדי שדי שדי שדי
 שדי שדי שדי שדי שדי שדי שדי שדי שדי שדי שדי שדי
 ספר . דל . דין שדי שדי שדי שדי שדי שדי שדי שדי שדי שדי
 דין העיר כוכב כוכב כוכב כוכב כוכב כוכב כוכב כוכב כוכב
 מקדש יהוה שלמה בנה מקדש יהוה . שנה בנה שנה
 שפן שבעים פנים פנים שבעים עיני מים . ועין
 זה שהיה מופלג נשמה . שם שמה סוף ששה ששה
 נשים מעלה משה פנים נשמה . מין נשמה נשמה כלם
 נשים לבד נשים . זה סוף עבר נשמה נשמה נשמה
 השתכלב . הכחם הוא בית ריש עליון מים . חמור
 מסובב שם חי . נסוח . שמה משה במהגה חלקן מושק
 מייקף . חמשה כוכבים מנחם נחור נחורבים
 נפריש שם חי . ששה ישר הנחל נחור נחור נחור
 ישר . הנחל נחור שמים בעד השם . והוא סוף נחור
 הנה נחור הנה נחור . נחור נחור נחור נחור נחור נחור
 נחור נחור נחור נחור נחור נחור נחור נחור נחור נחור
 נחור נחור נחור נחור נחור נחור נחור נחור נחור נחור
 נחור נחור נחור נחור נחור נחור נחור נחור נחור נחור

הכל ואיפשר לו להשיג בזה השם המיוחד שהוא המפורד
וידעתם תלגיה בהשגת סוד צמות על אמתה ובחברתם
בלב יורעם וטעמים צמות השגה מה שצדק יעקב מביט
עליו מחנה אלהים זה ואחר בקר צדק שם המקום
הוא מחנה ועל סך חלק צדק צדק לשת מחנות ויהי
זה יבוא בשם צדק המורה האחד והבין ויהי המורה
הנשאר לפליטה וסוף דבר שלא נגע לאחד מהם והוא
סוף צדק שוב שוב השולמית שוב שוב וצדק
מה חזון בשולמית כמחולת המחנה כלומר הוא ית
חבליה השגה כי מחולת המחנה הוא סוף חזון חזון
נשוב סוף המחול זה הוא סוף השם המיוחד סוף
שמות עליו יוצא טורה עומדת לעד וכשישג
זה בביתו שבו עלה בצורה המורה ידע סוף
יהי יחס לפי צדק תחישן ויהי הצורה תלגיה
כח למה לאחרים זה הפכה בצדק הסוף לא סוף
וישג אמת העצמית עליו שם המורה והוא כח
והוא סוף מל שהוא בעצמות שעתיד הקבה להחיות
בן מותם והוא סוף של תורה והוא קו אמת
וקו צדק חלל כל המקבל עליו של תורה פורקן ממנו
עול מלכות וסוף ידע סוף שלמה פסוקים שם
שמות על אמת פסוק השם משבבים וסוד

מותנות כל אחד מהם והם מיתורפס . ניסב ניבא ניט
 שעליהם נאמר קין הפלגות והם המורים על שלשה
 מדברים שהם עלם שנה נפש . כלומר על ידי שנים
 והוא כי בהם יושב גמלת המיתורפס . ניט עליך להם
 להשכיל מעבד מדבנות נאמר דעתך . ת"ש אל שהם
 ת"ש עם והוסף עליו מרוב שבות שהם ת"ש זכין
 יבוא הכל במדבב עות מדבב מדבנות מדבב שבות
 והם כל ת"ש אל . ת"ש עם . ת"ש זכין . נאמר ת"ש
 ת"ש ת"ש אל עם זכין וסודם ע"כ זכין וכל יחר
 ע"כ שבות והוא סוד מדבבית מיתורפס הוא כרית
 מהות פרעה מלך מדבבית התלוי בצותות הוא הם
 הפלגות ע"כ ע"כ ע"כ ש"י י"י . והנה ת"ש י
 יבאיות המורה שלשה מדבביות והם זכין צותה הוא
 כלומר תלוי וסוד העצמית הוא צותה . נאמר צותה הוא
 צותה . והסוד על הורצות התלוי והעצמית וס"כ
 חזון חלילה בסוד מדבבית וסוד שהוא נאמר תלוי
 הוא הפות . נאמר עליו ביקר עתה . כל עתה ע"כ
 תלוי י"י נאמר ובהם השמים והאדמה וכל יבאם תלוי
 כל צדן י"י והוא סוד ת"כ מדבבית . והשתכל הפלגות
 חמשה שנים אלה ברובים :

מרובב מותנות וזכין .

אורבב חיות

השמים והאדמה

אורבב רוחות

ייע טוב וייע רע

אורבב יסודות

מטת השמים

אורבב מחברות

אנש תל:

דע כי אלו כלם דור הם מורים מעשה בראשית ומהעשה

מחברת וכלם זכר ונקבה וכלם בראים אחרים חנוך

מעשים השם לבנו יתברך לבדם והנני בראים נבאמות

והן שם יין והוא פירוש על השולל מתוך השכינה יורה

באמות ופירוש פירוש קדוש מצדו על הקבלה

כי אלו והחמשה עננים שהם אחרים עליהם נבאמות

להט החרב המתהפכת מפני שהם הנבחרים בלתי

החביון עד רעון האמות והם מתהפכים מן לך דע

כי בסוד שלשה צלפא ביתר שחשבים שלמים קר

מבנה מן כל אמות והשם מן כל קצרים והשלש

אמורים וכן שמונתהם קר הצמר עלה בית מן כל

קצרים ואלף בית מן כל קצרים ואלף בית מן כל

אמורים שלמים יורו לך הכל אמות ומינותך וה

הוא אמורים

ייע טוב קטן

ייע רע זקן

מלות שהתל אורח וכן נקרא שמהם עליו הרך

בצל מיטאותם ילד מסכן וחכם ומלך זקן וכסיל

פתח שער שניהם • וזה סודם והוא מפתח מלך
 מחר טוב ומחר רע • ילד חסדן וחכם • מלך זקן וכסיל •
 כל זכות • מן כל חובה •
 כל זכות • השפע הרחוק תכלה •
 וכל חובה • היום מידה לידה •

וההנהגה הכללה וסופה השפע והוא בראשית • סוד
 והנה השפע והדש רשת חלה • ציוה יסוד חלה צנוה •
 טוב ורע • מן צנינו צמח דע שך • וכן תמצא משה
 שהוא פולחן של חלוצה מטה מסורה בידו ובחש • וכן
 צמד על השמך כי עיניו על חרץ צעז והם פולחן של
 מטה וכן יורב לך שערך על הצדק שערך וצדק
 צדק • כשיצא יצאן לפועל שלם בית המקדש של
 מטה והוא שירמה לצדק כן העליונים מיכלל וצדק
 והיה רשת להבחין שער חסד וצדק יהיה מדבר צדק
 צדק מדבר מדבר צדק חלום שחוצה ומחך דינר
 חנה האמיתיות עצמה על הצדק שהוא בעל חסד
 צדק וצדק סוד יור יור וצדק חסד ששה צדק
 חסד צדק של מטה וכן צדק צדק יור וצדק חסד •
 חסד צדק חסד חסד שכן יור חסד חסד חסד
 חסד צדק חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד
 חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד חסד

להט החרב המתהפכת לשמור דרך עין החיים ונעתה
אנורי עק צמת עטן בעטן לפי הקבלה הנה וישן מקום
סוד ויש הוא לשון מקום לכן עין אש חיים הוא ישועה
הסוד ויש הוא לשון זמן יהושע צמח המרחבים הוא ערכה
וצמח להט החרב וכן זכות וכן חובה וצו צמח קן זכות
קן חובה והנה צמח להט החרב לבח טעם חסוד הון ל
לשיחוד ישמר סתר שהוא עת קץ כן זכות וכן ח
וכן חובה כאשר צמחין וזה סוד חסוד שהם השומרים
השער ונניח פרחים האש צמחין בלתי רשות עליון
לז ערכות וכן זכות וכן חובה ועל צמות עין שהוא
קרב הרבה קרוב צמת מקום הצמחי העליון פרוס
מחשבות וסוד הורשתי שחמנו צמח יחיד שחור
בצמח צמח לז ישיב צמח צמח ויש המה צמח הון
השם יחיד צמח צמח והוא חסוד צמח ונת עשרים
ושתיים שעות והנה המתהפכת כל המה המטירה
לשמור צמח דרך עין החיים חיי משכיל מית סלומה
צמח דרך צמותות הקרש וסימן קטנה נח צמח קרבה
ע ש יבוא הרוח וישלח ויש צמח צמח שלש בכוח
אשר לצמח שהם יחידה קטנה קן הפך וסוד
ותבאנה ותלכה ותמלאנה והנה הוא סוד פרו
העבר וזה פירוש ונת ונת חן יתסום והכל צמח

בשר ודב כל זה הענין כי נאמר ודברו ודברו ופלאות תביאם
דברים ברכי הקבלה וכו' יעלה ונחתה וכו' וטוב הנודע
סוד הלשונות והוא שבעים לשון שהם עלולים תחת לשון
הקדש אשר כלומר שהוא נאמר מדבור וטוב מכלם וכו'
הסוד כי ידוע דבר לך תבליטן עם יש לך לב להבין נחתה
ענינים המוכרחים מכללם וכו' הקבלה דעבדאמרי
ס' יסודות הנאמרות כלומר להחזירם נאמר כמין ש' נאמר
על מנהג עשה והיא נאמרה פטם ונאמר וזה סוד ש' ש' ש'
שבעות הדרך יחידים שבעים לשונות נאמר יסודות
הנאמרות והוא והפסד סודן כלל מזה והוא כי הפסד
יחיד הוא דין אמת ומשפחה נאמרים נאמר תבוא
היה והפסד כי עם מסבות הנאמרות והוא פועל נאמר
ש' נאמרות נאמרות נאמר מסבות הנאמרות כי עם לקיים
ההוא והפסד והם לא נאמרו נאמר להמיינות אדם
הנאמר באמרו בכל בתי נאמר הוה וכו' והוא כל ענין
ודעו! השתכל בהפלאות הנאמרות הנאמרות
היות האלה הנאמרים האלפא ביתא וסודות החיים
והנאמרות והיה נאמר הפסד הנאמרות כסוד היום נאמר
הנאמרים נאמר הנאמרים החיים והנאמרות נאמר לפסד הנאמרות
והקבלה שם מיוחד ונאמרים סוד נאמרות בחיים
הוא סוד נאמר מזה במי תבליט חיים של בני אדם

וסוף מלחך העשירי והוא סוף התורה כי נבחרת סוף
התורה והמשכן בחיים הוא סוף והוא יריעת יהוה יור
הוא נעץ הוא הרי סוף התורה והוא כי החיים בתורה
והם תלמים הביר והעב עולה מופת צמוד ממחר
לחשן תחיה שסוף בתורה והוא שחיות ת"ת מכות
נאמנם כי צמחן נעץ הרעב וזה לא תאכל ממנו וה'
והתפחה הוא צמחן כי כיום אכלן ממנו מות תמות
הוא שסוף טוב ורע הוא מות הצות שסוף נעץ כ
צמחן נעלן מבחן בחיים אלק וצמחן סוף החכמה
האלהיות על כן יור וצמחן לחת העצב לחת צמח
חחן נאחר כל תהלה נעמות תפלה

סוף יור ליריאתן וביתם להוריעם עין הפלגת
יור נאשית השם המיוחד הוא

שם ה' שם השם המיוחד הוא נעץ בבן הוא תכלית
השפה י' סלי שיהשם המיוחד הוא סבת ה'
רעיות השם המיוחד הוא על עלים כלם עולה לבהחיים
לכ חמה על הסבה פה יור פ' הור על על יהוה אחר
על על סוף יור אחר על אבן וזו אחר ה' שנים
מה שנקל ה' וצמח שלשה תמות אחרות ה' ארבעה
פח עדי יור אחר הא שנים עלת פס ק' וצמח שלשה
ה' ארבעה עלים עולם שנת פס עלות למחש נאש

שקל צלחת אשלם שמאל. והנה זה השם הוא מעב
על העולם והנה זה סור מעלה נעבד מוח. יו קו וזו
הוא סלל רץ וחזרש והוא יהנה אלהים פו כו פו
והוא יוס יוס גאס תחשוב פ שבעים פעמים תחנה
חשבונו ש שת אלפיס נעשרים והוא יו שהוא עשרים
וששה שהוא סור תורה נחן שבעות נחן. והוא
החשוב לשון שבעים נחן פעמים יבא עץ החיים
זו קדמין שהם עשר צמותו הקדש והוא כו אלפיס
וזה חשבונו והוא סור זכ וזל.

A Unique Manuscript of an Untitled Treatise of Abraham Abulafia in Biblioteca Laurentiana Medicea

Moshe Idel

1. Abraham Abulafia and the Beginning of Kabbalah in Italy

With the arrival of Abraham Abulafia in the late seventies of the thirteenth century to Italy for the second time,¹ we may speak about the inception of Kabbalah in this country.² This Kabbalist composed some of his most important writings belonging to the Ecstatic Kabbalah in Capua and Rome around 1280, and then moved to Sicily, then part of the Aragonese crown, and continued to create and propagate his special brand of Kabbalah there between 1281-1291. Moreover, it is plausible that he brought with him from Spain numerous kabbalistic writings written by other authors.³ During the eighties of that century many kabbalistic treatises were copied in Rome, and since then Kabbalah remained part and parcel of Jewish culture of this country.⁴ Especially important is the second stage of the development of Kabbalah in Italy, in the writings of R. Menahem Recanati, who flourished in the early decades of the fourteenth century, an exponent of a totally different branch of Kabbalah, the theosophical-theurgical one.

Abulafia's ecstatic Kabbalah penetrated into the Christian elite, beginning with the eighties of the fifteenth century, when the Christian Kabbalah emerged under the direct impact of Flavius Mithridates' Latin translations of kabbalistic and other books prepared for Pico della Mirandola, many of them belonging to the Italian kabbalistic tradition. In my opinion, a more accurate understanding of both the Jewish and Christian Kabbalah in Italy would

1 For the first time he visited Capua in the early sixties of the thirteenth century and he studied there the *Guide of the Perplexed* with Rabbi Hillel of Verona.

2 See Moshe Idel, *R. Menahem Recanati the Kabbalist*, Tel Aviv- Jerusalem 1998, I pp. 33-36 [Hebrew]; See now idem, *La cabbala in Italia (1280-11510)*, tr. Fabrizio Lelli, Florence, 2007, pp. 114-133.

3 ibidem, pp. 35-36.

4 ibidem, pp. 37-50.

substantially benefit from a detailed inventory of the content of the Italian libraries, a project that would require an intimate acquaintance with the manuscript works of the kabbalists. However, a precise mapping of those libraries necessitates the identification of many anonymous treatises, an enterprise that is far from simple, and we are still far from completing such precise identifications. This is the case for most of the Italian libraries, including the Laurenziana collection in Florence. The manuscript content of this library is particularly important for the understanding of early Christian Kabbalah, since its first Italian exponents were active in this city. Like in many other Italian libraries containing Hebrew manuscripts, codexes belonging to the Ecstatic Kabbalah occupy a prominent place, just as these codexes are conspicuous in the choice of material that underlies Flavius Mithridates' Latin translations.⁵ The presence of substantial material from Ecstatic Kabbalah is conspicuous also in the structure of the kabbalistic manuscripts found in the Munich library, which contains material copied from Italian sources.⁶

In this short study, I would like to offer a very modest contribution toward such a project of mapping the precise kabbalistic content of the Italian libraries. A codex found in the Biblioteca Medicea-Laurenziana, Plut. II.28, fols. 69a-100b (#17809 at the Institute of Microfilmed Hebrew Manuscripts at the Jewish National and University Library in Jerusalem), contains an anonymous kabbalistic treatise that is, unfortunately, truncated both at its beginning and end.⁷ The codex includes a fragment from the book of the *Zohar* on Genesis (1a-68b), and a Hebrew translation of the *Kuzari* by R. Judah ha-Levi (101a-164). The Zoharic texts and the untitled kabbalistic fragment are copied in a fifteenth-century Italian hand, which may point to the work of a copyist active in Northern Italy. The *Kuzari*, however, is copied in an earlier Spanish hand, probably of the fourteenth century, thus possibly the work of a copyist in Spain, although it might also have belonged to another codex. No title, name of author, date, or reference to another writing of the author, are mentioned in the extant text of the untitled treatise that concerns us here. Given the fact that there are no chapters, or other divisions of the material, it is hard to approximate the original structure or length of the untitled fragment.

Nevertheless, a perusal of the extant part of the text demonstrates that R. Abraham Abulafia is the author of this fragment. Let me adduce the main reasons for this identification of the author. I shall do so by analyzing some topics characteristic of Abulafia's thought, attempting to point out how this manuscript contributes to a better understanding of Abraham Abulafia's Kabbalah. Much more parallels of topics and themes found in this fragment can be adduced and I hope to do so in an annotated edition of this text which is under preparation.

2. Abulafia's Three Languages

In the anonymous fragment, like in Abulafia's other writings, three languages are singled out: Hebrew, Greek, and *la'az*; the latter stands in both cases for either Latin or Italian.⁸ Moreover, like in Abulafia, Hebrew is described as the comprehensive language that includes all the other seventy languages.⁹ In a manner especially close to Abulafia, and unlike any other Kabbalist with whom I am acquainted, the anonymous text resorts to non-Hebrew words for numerical calculations, *gematria*, even less so when divine names are involved. Indeed, the untitled treatise provides one of the most complex and fascinating uses of speculations related to the divine names in various languages, in quite an ingenious manner. So, for example, he asserts that

In *la'az*, *Dominus Deus*, which, when subtracting from it [the numerical value of] *Shem ha-Nokhrim* what remains is *Domino Dio*, which is the secret of the *YHWH 'Elohim*...and its valence is *Qol*, which amounts to *Qol YHWH 'Elohim*, and it is the secret of *Raziel*,¹⁰ *medaqdeq, mehageq, be-mare'ah, ba-midbbar, be-lo' seruf 'otiyot, be-lo' 'ahor*, and this is the meaning of the verse¹¹ 'and he heard the voice of the Tetragrammaton, God, walking in the garden, in the breeze of the day.'¹²

8 See Moshe Idel, *Language, Torah and Hermeneutics in Abraham Abulafia*, tr. Menahem Kallus, Albany 1989, pp. 21-24.

9 Ibidem, pp. 23-24.

10 Raziel is a relatively rare name in mystical or magical treatises; Abulafia is very fond of it because it amounts in *gematria* to his proper name Abraham. See Moshe Idel, *The Mystical Experience in Abraham Abulafia*, tr. Jonathan Chipman, Albany 1987, pp. 140, 200, 201.

11 Genesis 3:8.

12 Ms. Firenze-Laurenziana II.48, fol. 96a: *הסר השם הנזכר שמו בלעז דומינוש דיוש. הסר ממנו שם הנוכריש נשאר דומינו דין והוא סוד יהוה אלהים בלשון ה' וחשבונו קול. הרי הוא קול יהוה אלהים הוא סוד דיואל מדקדק מחקק. במראה. במדבר בלא צירוף האותיות בלא אחור. והוא מה שאמר, וישמעו את קול יי' אלהים מחללך כגן ברוח היום*

5 See Chaim Wirszubski, *Pico della Mirandola's Encounter with Jewish Mysticism* Cambridge, Mass. 1988, index of sources, p. 286.

6 This is a matter of a separate study.

7 See the catalogue of Antonio Maria Biscioni, *Bibliothecae Hebraicae Florentinae: Catalogus*, Florentiae 1757, pp. 258-260.

Abulafia spelled *Dominus Deus* in Hebrew by resorting to the letter *sin* rather than a *samekh* at the end of the two Latin names related to God, so that the numerical value of the phrase amounts to 736. When subtracting from it the numerical value of *Shem ha-Nokhrim*, 'the name of the aliens', which amounts to 671, what remains is 65, which is the *gematria* of the name 'Adonai' in Hebrew. On the other hand, the consonants of *Domino Dio* amount to 136, like *Qol*, the voice, which is related to God. *Qol*, found together with the two divine names *YHWH 'Elohim* (=112) in the Genesis verse, amount to 248, which is the numerical valence of each of the words *Raziel*, *medaqdeq*, *mehaqeq*, *be-mar'eh*, *ba-midbar*, *be-lo' 'ahor*. There can no doubt about the attempt of the author to arrive to the value of 248, which is identical to *Raziel*, a theophoric name that occurs in ancient Jewish literature, but which has been adopted by Abraham Abulafia for himself, since it amounts to the value of the consonants of his own first name, Abraham.

However, beyond the general identification of himself with the angelic name, the equation between its numerical and that of the expression, *Qol YHWH 'Elohim*, 'the voice of the Tetragrammaton, the Lord', is fascinating: it betrays an attempt to hint at his own specific self-perception as a prophet. The Mosaic elements are conspicuous: *Raziel* was conceived in some late antiquity texts as the teacher of Moses, while the expressions *ba-mar'eh* and *meh[ol]aqeq* were attributed to Moses in the Bible.¹³ The expression *be-lo' 'ahor*, namely without the back, seems to point too to Moses' request to see God's face, or to the assumption that he has indeed seen God so.¹⁴ The Adamic situation of hearing the divine voice in Paradise is related to the great interest in the Paradisaical themes occurring in this treatise, some of which will be dealt with in the next section. Immediately afterward, Abulafia mentions that in Greek those names are *Kyrios* or *Theones*.¹⁵ Those three languages are conceived as encompassing all seventy languages. A similar resort to the three languages recurs also in Abraham Abulafia's apocalypse entitled *Sefer ha-'Or*: 'And I shall write [divine] names and shall combine them and I shall check them...until the two languages will be transformed, languages that come to serve the Jewish language, namely Greek and *la'az*'.¹⁶ The assumption is that it

13 Deuteronomy 33:21.

14 Exodus 33:20.

15 Ms. Firenze-Laurenziana II, 48, fol. 96a: בלשון יון קורין שני אלו השמות קריוש או. See also another instance where the letters חיו point, in my opinion, to *theo*, God. See Idel, *Language, Torah and Hermeneutics*, p. 24.

16 *Sefer ha-'Or*, p. 70: ואכתוב שמות ואצרפם ואבחנום...עד אשר נהפכו בו לשונות שתיים.

is possible to transform linguistic material from one language to another, and thus retrieve the 'lost' Hebrew elements still extant in other languages.

This approach to the three languages, and the resort to them in order to extract some form of religious information is especially characteristic of Abulafia, though much less of any of his followers, and even less of any of the kabbalists belonging to other kabbalistic schools. This openness to other languages and forms of theological thought contributed to the interest in Abulafia's thought in the early stages of Christian Kabbalah, and we shall have more to say about this topic at the end of this study.

3. Combination of Letters as a Technique for Achieving the Agent Intellect and Paradise

One of the main techniques in Abulafia's Kabbalah to reach a mystical experience and to understand the Scripture is combination of letters. Though this technique is found already earlier, among the Hasidei Ashkenaz, and later among other Kabbalists, among the thirteenth-century Spanish authors Abulafia is much more interested in this technique than other. Let inspect one of the passages found in the untitled treatise on this topic:

Put always your attention to wisdom, which is known from the combinations found in letters, to those who knows how to combine them, because this is the purpose of the wisdom of man who intelligizes God, blessed be He. [...] Know in truth that the comprehension of the Agent Intellect is found within the twenty-two holy letters, which comprises the positive and negative commandments. And it is the candle illumining every man, and it is 'the river that exits from the Eden to irrigate the garden'¹⁷ [...] and it points out the twenty-two letters, the comprehension of the Agent Intellect, and this entirely [depends on] the combination of letters, the knower, the knowledge and the knowing, are 'Efrat'¹⁸ and this is the secret of 'Alef, Dalet, Nun, Yod, as I have informed you above, and likewise you will find in the case of the understanding person, the understanding and the understood. And everyone who comprehends the comprehension of the Agent Intellect, gains Life in the World-to-come,¹⁹ and is integrated in the secret of the angels of the living God.

הלשון היהודית והן יונים ולעזית אשר באו לשמש

17 Genesis 2:10.

18 No doubt that the very mentioning of 'Efrat' has something to do with the name *Prat*, the Hebrew name for the river Euphrat, one of the legendary rivers of Paradise. The consonants of this word amount in *gematria* 681, like the plene spelling of the divine name 'Adonai', (as mentioned immediately afterwards), just as the sum of the consonants of the words *ha-Yodea'*, *ve-ha-da'at* and *ve-ha-yadu'a*.

19 The assumption that the world-to-come, namely ecstatic experiences while alive, may be achieved by means of manipulating letters is found many times in

And know that the six hundred-thirteen commandments amount to [the sum of the consonants]²⁰ that you will hear: 'I am the Lord.'²¹ One Unique, Existent, Necessary, Present, Eternal'.²²

The river emerging from Eden and watering the Garden is, quite plausibly, the intellectual flow that descends from the Agent Intellect, which is understood in many medieval texts as an entity separated from matter, and is collected by the human intellect. This process is tantamount to the phenomenon of prophecy, which reflects, following Maimonides, the Aristotelian noetic process of representation of the intellectual by the means of the imaginative capacity, and by adding another Aristotelian view, which assumes the identity between the knower, the known and the knowledge, in the moment of intellection. Thus, the Garden is envisioned as the human intellect or person, the Eden, the separated Intellect. The later is conceived, following the medieval Aristotelian cosmology, as being available always to those who know who, and in the system of Abulafia, to those who resort to the technique of combining letters or the divine names. This technique is conceived to induce a transformation that changes the human into an angelic being, namely into an intellectual entity. Here we have the explication of the function of language and divine names as the means to attaining the meals, namely the affinities to the Agent Intellect.

In another discussion of the untitled treatise the three divine names are mentioned in a discussion that portrays a vision:

Abulafia's writings. See, e.g., Idel, *Language, Torah, and Hermeneutics*, p. 6.

20 The numerical value of the Hebrew consonants of the Hebrew words translated as 'I am the Lord...Eternal' amounts to 613.

21 In the manuscript יי which is a form of writings of the Tetragrammaton. In any case it is counted as 26 in the *gematria* of 613. Cf. note 20 above.

22 Ms. Firenze-Laurenziana II.48, fols. 79b: שים לבך אל החכמה חמדי הידועה מתוך: הצירוף הנמצא באותיות למי שידע לצרפם כי זה הוא תכלית חכמת האדם המשכיל אח השם יתברך ודע כי מוזן הגוף או מוזן הנפש שניהם מרת רחמים. ועתה אעזרך על מה שידעתיך בן דע באמת כי השגת השכל הפועל הנמצאת בתוך כ"ב אותיות הקדש היא כוללת מצות עשה מצות לא תעשה והוא הנר המאיר לכל אדם והוא נהר יוצא מעדן להשקות את ומורה כי תוך כ"ב אותיות השגת השם וזה כלו מצירוף האותיות וכן חמצא באמת...הגן אלף דלת נון יוד. כאשר מתוך צירוף האותיות הידוע והידוע אפרת והוא סוד הורעתיך למעלה וכן חמצא סוד ידע מדע ידע שהוא המכין והכניע והמבין. וכל מי שמשגיג השגת השכל הפועל וזכה לחיי העולם הבא ונכלל בסוד מלאכי אלהים חיים ודע כי תרי"ג מצות. הן מנין שחשמע אנכי יי"ו אחד מיוחד נמצא מחיב הוה נצחי וידע כי באמת תכלית מציאותו השגת השם המיוחד ובו ישיג. See also already earlier *ibidem*, fol. 79b: השגת השכל הפועל היא בדמיון הנו והוא נהר יוצא מעדן ולפנים אכא לך סודו יותר מפורש שאין ספר בו

And he will tell you: 'I am the angel of the God of the hosts, so and so', and it is the secret of *Gan 'Eden* that is comprised in three names, *YHWH 'Adonai 'Elohim*, whose vowels are the prince of *Gan 'Eden* is 'Ezrat'.²³ [...] And he will tell him: 'I am the tree of life, the Garden in Eden from the East'.²⁴ And he will understand that God has sent him His angel in order to help him by instruction, and to accustom him to the strong love of the Creator, by announcing to him the truth of the essence of the tree of life that is within the Garden, and this is the holy letters [...] and he is the 'prince of *Gan 'Eden*'.^{25 26}

I see in this passage the clue for at least some elements recurring in many of the passages from the ecstatic Kabbalah. The above discussions could be understood as hermeneutical games, which indulged in numerical calculations as part of an intellectual hypertrophy. Here, however, we face a kind of instruction, which may well be also a confession concerning an angelic revelation. This revelation is presented as the source of the numerical nexus between the three divine names mentioned in this text and in a series of other writings of Abulafia's and of his sources and followers, and *Gan 'Eden*. Both phrases amount in *gematria* to 177. What is however, quite exciting is the fact that according to this passage there is another numerical affinity, between the numerical values of the vocalization-signs, and the expression *Sar Gan 'Eden*, namely 677.

Moreover, the angel presents itself expressly as the tree of life and as the Garden of Eden. Therefore, Paradise is not only a label for an individual experience, but also is hypostatized as an angelic figure. Provided the identity between the three names and *Gan 'Eden*, in one of the quotes above, we may assume that the names that serve as part of a technique are also envisioned in a mystical experience. Indeed also in another case in Abulafia's writings, the divine names are used as part of a technique and appear in the vision of the mystic. In other words, the Agent Intellect materializes itself in the imagination

23 'eZra T' = 677 = SaR GaN 'eDeN.'

24 Genesis 2:5.

25 *Sar Gan 'Eden* and 'Ezrat amount both to 677. This numerical identity is important since it demonstrates that the author indeed intends to point to the numerical value of *Sar Gan 'Eden*, after he did so for the words *Gan 'Eden*.

26 Ms. Firenze-Laurenziana II.48, fols. 89b-90a: 'אני מלאך יי"ו: צבאות פלוני בן פלוני והוא סוד גן עדן הנכלל בשלושה שמות יהו"ה ארניי אלהיים בנקודם וכן יאמר לו האומר אנכי עץ החיים גן בעדן מקדם והוא יכין שכבר...שר גן עדן הוא עזרת שלח לו השם מלאכו לעזור בחכמתו ולהרגילו באהבה הבורא בחזקה בהוריעו לו אמתת מהות עץ החיים אשר בתוך הגן והם אותיות הקדש...והוא הוא שר גן עדן

of the ecstatic Kabbalist in the form of names and describes itself as the Garden of Eden.

Elsewhere in the untitled text Abulafia contends that from the 'tree of life' Torah, both prophecy and commandments emerge.²⁷ A basic assumption of this kabbalistic system is the idea that the divine names are not simply secrets to be mentally known, but linguistic units that should also be recited in order to change the consciousness of the performer. Here the ergetic aspect is conspicuous, as the Torah is understood as an influx whose reception is conditioned by resorting to the mystical technique. It is quite possible that we have here a certain reverberation of the concept of the *Sar ha-Torah*, found in the Hekhalot literature and in the Middle Ages.²⁸

Let me address some other aspects of the text under discussion. From reading it, it becomes clear that there are first person formulations and third person formulations, the latter coming after the former and plausibly interpreting them. Such an approach is found in the commentaries Abulafia wrote to his own prophetic books.²⁹ However, while in those commentaries this type of narrative in the dominant one, in the untitled fragment this strategy constitutes, proportionately speaking, just an exception. In another passage, that is replete with *gematrias* amounting to 177, we read again about Paradise:

The Garden of Eden and *Geheinna* differ from each other, and *ve-dam*, which is *ha-'adam* is preponderating between them, and this decision is in accordance to the language... and the secret [...] of three special names hinted at [...] is an allusion [...] and so also the secret of the Garden of Eden, three degrees³⁰, three meals,³¹ three names, according to which the *Gadan Na'*,³² which is a vapor in a cloud,³³ and it is a subtle matter³⁴ [...] day and night^{35 36}.

27 Ms. Firenze-Laurenziana II:48, fol. 93a. On a revelation of a tree to Abraham related to the incident of *Elon Moreh*, see already in the apocryphal Testament of Abraham 3, as analyzed in Dale C. Allison, Jr., 'Abraham's Oracular Tree (T. Abr. 3:1-4)', *Journal of Jewish Studies* 44 (2003), pp. 51-61. For another parallel related to a revelation to Abraham Abulafia - dealing now with the angel Yahoel - and the Apocalypse of Abraham see Moshe Idel, *Messianic Mystics*, New Haven, London, 2000, pp. 90, 358, note 110.

28 See Moshe Idel, *Absorbing Perfections: Kabbalah and Interpretation*, New Haven-London, 2002, pp. 141-143, 176-178.

29 See idem, *Messianic Mystics*, New Haven-London 2000, pp. 82-84, 295-302.

30 *Shalosh Ma'ot* in *gematria* 1176=1+176=177. On this *gematria* in ecstatic Kabbalah see Idel, *Language, Torah, and Hermeneutics*, pp. 116-117.

31 The consonants of *Shalosh se'udot* amount also to 1176.

32 The two words are obscure; I assume that they point to the movement of a certain

The parallelism between this passage and that from the untitled fragment would suffice in order to demonstrate the strong affinity between Abulafia's longest work, composed in 1286, and the text under scrutiny here. Let me turn to another discussion of Paradise from the same boom of Abulafia:

You know what happened to the four sages of Israel, as it was said on them: 'Four entered the *Pardes*', which is a name for the divine science which is from the existence of the delight and so did the gentiles call the Garden of Eden, *Paradiso*, whose meaning is self-evident, that is a place of delight. It means that everything that someone desires to attain, he attains, and he remains some time with this attainment and [then] he is disgusted by it. This happens to everything that has some deficiency.³⁷

Entering the *Pardes* implies two forms of experience: a positive one, of delight and one of disgust. *Pardes*, just as in the ancient versions of the story in rabbinic and Hekhalot literatures, may culminate in either a positive or a negative experience. The positive one, is designated here as *Gan 'Eden* and *Paradiso*. According to the untitled treatise dealing with theology, which means an experiential comprehension or meeting with God is a matter of delight.³⁸ Abulafia interprets the experience of the *Pardes* as an everlasting experience. Whereas in the case of other attainments, the delight is only temporary and it turns, ultimately, into disgust, in the case of the Paradise, namely metaphysics, the delight is constant and uninterrupted. The knowledge of reality, of the nature of existence, is the quintessence of the *Pardes* experience and Abulafia is relatively faithfully following Maimonides' conception of metaphysics. However, in contrast to the 'Great Eagle', Abulafia does not include Aristotelian physics in this definition of the *Pardes*. Likewise, the emphasis on delight in connection to the act of cognition related to metaphysics is characteristic of his vision of mystical experience as culminating in delight, a topic that would not have delighted Maimonides himself.³⁹ The mention of the feeling of delight may be regarded as related to actual experiences of Abulafia, for whom the *Pardes* might represent not only

kind of matter.

33 'Ed be-'anan, in *gematria* 177.

34 *Golem daq* amounts in *gematria* 177.

35 YoMaM Va-LaYLaH=177.

36 *Sefer 'Ozar 'Eden Ganuz*, Ms. Oxford-Bodleiana 1580, fol. 54a, ed. A. Gross, Jerusalem, 2000, p. 110.

37 'Ozar 'Eden Ganuz, p. 288.

38 Ms. Firenze-Laurenziana, II:48, fol. 91b: 'the comprehension of God is a delight'.

39 See Idel, *The Mystical Experience*, p. 189.

an authoritative legend, but also an expression of his own experience, just as it happened in the cases of his followers.

Here, as in one of the earlier discussions, Paradise is to be understood as part of a broader context, which includes also the opposite theme of *Geheinna*, just as delight and disgust are mentioned here together. In an even more radical manner it is found in another treatise of Abulafia's:

The Account of Creation and the Account of the Chariot are like male and female and so is 'Eres, Gan 'Eden and *Geheinna*⁴⁰ that are two attributes, that God, blessed be He, rules over reality by their means. One of them is called the seat of Glory, the other the angel of death. And behold, at the end of time, the *Shekhinah* will dwell onto Israel... and redemption will start.⁴¹

It should be emphasized that despite the eschatological color of this passage, I have my doubts if indeed the Paradise is to be connected to an *Endzeit* in the strict sense of the word. The end of time, 'et qes, indeed has this meaning in the Bible; however, in Abulafia's writings it often stands for the moment of the spiritual awakening, as he interprets the term *qes* as *yeqisah*. If this is the case, the Edenic experience is connected not to a date in historical time, but with a moment in human spiritual progress. Likewise, the angel of death in Abulafia has nothing to do with the mythical figure but is a negative inclination in man. Thus, the fluctuation between Paradise and *Geheinna* has nothing to do with the judgment after death, but with human behavior and decision now. Elsewhere in the same treatise, Abulafia writes:

Some of those who entered in the *Pardes* become perfect, and some of them degenerated, and the secret of *Pardes* is, from one aspect *Gan 'Eden* and from another side it is *Geheinna*, and *Shemad*, and you should know that *Gan 'Eden* and *Geheinna* are indubitably on Earth.⁴²

Therefore, both Paradise and Hell are on earth, and they point not only to divine modes of action, but also to two ways someone chooses to behave. This dialectical vision of the Paradise is inherited from some succinct remarks found

in Rabbi Barukh Togarmi's *Commentary on Sefer Yeşirah*. The topic of the Garden of Eden is presented as pointing to two different limbs and forms of action: mouth and penis, the positive and negative copulations, two mouths, Jew and Gentile, all of which are numerically equivalent to 177. Thus, Abulafia's dialectical understanding of Paradise is an elaboration of an approach already existent *in nuce* in his master's writing. Provided that Abulafia speaks about mundane existence, where the choice between an instantaneous Paradise or Hell is possible, he comes closer to Kafka's famous discussion of the fall from and return to Paradise, more than any of the Kabbalists. Paradise, for him, was an extreme, though perhaps not the more perfect human intellectual experience, and any defect in this mental process is to be considered as the way to Hell.

Let me turn to the equation between *Pardes* and *Shemad* found in the untitled fragment. The latter word means in Hebrew either destruction or conversion. In *gematria*, it amounts to 344, like *Pardes*. An important parallel to this dialectical view is found in a work of an early student of Abulafia's, R. Joseph Gikatilla: 'In truth, to some of them it was a *Pardes*, and to others it was *Shemad*. And the secret depends upon the secret of the Tetragrammaton'.⁴³ I wonder whether the *gematria* of *Pardes* = 344 = *Shemad* is not alluded also by the phrase *Shem D*,⁴⁴ namely the name of the Tetragrammaton. Though the phrase *Shem D* does not occur in any of the manuscripts, but only *Shem ben Dalet*, the kabbalist hinted at a secret, which regularly in this type of literature is a numerical equivalence. Indeed, in a fragment from another writing of Gikatilla, the relationship between the Tetragrammaton, *Pardes* and *Shemad* is mentioned, but, unfortunately, the text breaks precisely when the author was supposed to elaborate upon this issue.⁴⁵ Thus, in the untitled fragment there is a close conceptual affinity to a kabbalistic fragment authored by a disciple of Abulafia.

40 'Eres (earth) amounts in *gematria* 291 like the combination of the Hebrew *Gan 'Eden ve-Geheinnom*.

41 Ms. Firenze-Laurenziana II,48, fol. 98a: וכן מעשה בראשית ומעשה מרכבה הם זכר ונקבה וכן ארץ גן עדן וגהינם והנה שתי המדות שהם יחברך מנהיג המציאות בם האחת מהם כסא הכבוד שמה.

42 Ms. Firenze-Laurenziana II,48, fol. 75a: ועל כן לא נשלמו מהם ונפסדו מהם ומן הנכנסים בפרדס והסוד הוא כי פרדס הוא מצד אחד גן עדן ומצד אחד גהינם שהוא שמו ודעוהו וכו' ודע כי גן עדן וגהינם בארץ כלי ספק הסתכל בזה הסוד המוכרח. For another instance of the *gematria* *Pardes* = *Shemad* see *ibidem*, fol. 99a.

43 *Perush ha-Niqqud*, Ms. Paris BN 774, fols. 47b-48a; Ms. Vatican 603, fol. 189b, Ms. New York, JTS 851, fol. 62b. On the young Gikatilla's authorship on this short treatise see Ephraim Gottlieb, *Studies in Kabbalah Literature*, ed. Joseph Hacker, Tel Aviv 1976, pp. 99-105 [Hebrew] and Idel, *R. Menahem Recanati*, I, p. 44.

44 *D* namely *dalet* is four and stands for the Tetragrammaton.

45 Extant in Ms. New York, JTS 1884, fol. 30b

4. Some Messianic Speculations

Abulafia's writings are replete with a variety of messianic discussions. More than any Kabbalist before Sabbatai Ševi, Abulafia can be described as a mystical Messiah. It is not only a matter of dealing with eschatological issues that is so characteristic of Abulafia's writings, or his claim that he is the Messiah or at least a Messiah.⁴⁶ His very Kabbalistic system is a messianic one, which combines the rhetoric concerning national and apocalyptic redemption on its exoteric level, with a vision of spiritual redemption on the esoteric level.

Let me adduce a discussion stemming from the anonymous Kabbalistic writing, which may exemplify this messianic underpinning of Abulafia's thought, which can be compared to some statements found in his other works. 'This points to the knowledge of the end and the end of knowledge namely to the telos of man, because he is created in the image of God'.⁴⁷ A similar stand is hinted also at in 'Ošar 'Eden Ganuz, where Abulafia states that the 'end of the spirit is spirit', namely that the telos of the spirit of man is the spirit of God.⁴⁸

The knowledge of the end is understood as the telos of the human knowledge, or of the spirit of man, which is either an imitation of God, as man was created in His image, or stems from God, as is the case of the human spirit. Again, the term *qes* has been understood in an allegorical manner as the telos, which points to the spiritual vision of man, conceived of, implicitly, as more important than the knowledge of the end, namely apocalyptic knowledge. With this understanding of *qes* as pointing to a spiritual redemption in mind, let us analyze Abulafia's interpretation of an episode related to Jacob's famous dream and his awakening. In his *Commentary on Genesis* the ecstatic kabbalist writes:

God, blessed be He, said to Jacob in this dream 'And behold, I am with you and I shall keep you in all places to which you go'.⁴⁹ And then it is immediately written: 'And Jacob awoke out of his sleep'.⁵⁰ And it is said 'and he was afraid, and said: How dreadful [is this place]'.⁵¹ all this is a hint at the exile of Israel and at the redemption at the end.⁵²

The resort to the verse that mentions the verb 'to awake' and the mentioning of 'the redemption at the end' may reflect a juxtaposition between the two, namely the attempt to interpret the awakening as meaning of the end. It should be mentioned that other eschatological terms like *mashiyah* in the passage quoted above, *teshu'ah* that occurred in another quote,⁵³ and *ge'ulah*, have been interpreted by Abulafia as pointing to a spiritual state of redemption. So, for example, he writes that upon the last letter of the divine name, namely *He*, depend 'prophecies and deliveries [coming] to all the speaking and intellectual soul[s]. This is the reason that every illuminati in search of prophecy and delivery, should contemplate the power of *he*'.⁵⁴

Let me compare a view found in the untitled ecstatic treatise describing the upheaval related to redemption and so other discussion of Abulafia concerning this topic. According to our text, 'in the time of the end, the *Shekhinah* will dwell in Israel by the help of God, and the supernal entities will be below and the lower entities will be above'.⁵⁵ Following some midrashic views, the theory of the presence of the *Shekhinah* below is conceived of as a sign of redemption. However, Abulafia's view this means more of a transformation that should be understood as the descent, and perhaps even the attraction of supernal powers into this world on the one hand, and the spiritualization of the human spirit, which turns from a lower into a supernal entity, on the other hand. In fact, the very use of the terms descent and ascent is somehow problematic, since Abulafia, following Maimonides, understands those moves metaphorically, as pointing to spiritual, inner events.⁵⁶ Redemption is therefore the enactment of

46 See Idel, *Messianic Mystics*, pp. 58-100.

47 Ms. Firenze-Medicea-Laurentiana, II.48, fol. 72a: וזה מורה על דעת הקץ ועל קץ וזה מורה על דעת כלומר ועל החכמה שהוא לאדם בחינתו נכרא בעולם אלהים On the interiorization of messianism in Abulafia see M. Idel, "The Time of the End": Apocalypticism and Its Spiritualization in Abraham Abulafia's Eschatology", *Apocalyptic Time*, ed. Albert Baumgarten, Leiden 2000, pp. 155-186. It should be mentioned that in the untitled treatise the issue of the redemption of the soul is mentioned in an emphatic manner. See ibidem, fol. 78b similar to the passage adduced below note 52.

48 Ms. Oxford-Bodleiana 1580, fol. 157b: סוד קץ הרוח רוח כל זה התגלגל על רוח הקדש והוא רוח שרי.

49 Genesis, 27:15.

50 Ibidem, 27:16.

51 ibidem, 27:17.

52 *Sefer Mafteah ha-Hokhmah*, Ms. Parma-de Rossi 141, fol. 30a: כי אמרו ית' ליעקב: ושמרתך בכל אשר תלך וגו' ואחריו בא' דוד מיד ויקץ בחלום זה והנה אנכי ונאמי ירא ויאמר וגו' כל זה היה רמז לענין יעקב משנתו וגו' עמך גלות ישראל ולגאולה בסוף מה נורא.

53 See *Sefer ha-'Ot*, p. 79. See also ibidem, p. 76.

54 *Sefer ha-'Ot*, p. 75.

55 Ms. Firenze-Medicea-Laurentiana II.48, fol. 88b: והנה בעת קץ תשרה השכינה בישראל כל זה יהיה עליתים למטה ותחתונים למעלה.

56 See *The Guide of the Perplexed*, I:10, tr. Shlomo Pines, Chicago 1989, I, pp. 35-

the potentiality of spiritualization found in human nature. In Abulafia's apocalypse, which we dealt with earlier in this section, we read:

The coming day is the day of Judgment
And it is called the day of remembrance
And the time of the trial has arrived
And the time of the end has been accomplished.
The heaven will become earth
And earth will become celestial
Because the Lord of the trial is called by the name YHWH
And His judgment is one of truth,⁵⁷
And his trial is upright

Here the type of *imaginaire* is more concrete, resorting to terms like earth and heaven, though this is a rhetoric that points, on an esoteric level, to a spiritual transformation. Nevertheless, though the wordings of the two passages vary, the concept beyond them is identical, and thus we have one more proof for the authorship of the untitled treatise, as a book of Abulafia.

5. A Definition of Judaism

As part of his strong interpretation of Rabbinic Judaism in terms of a cult related eminently with the recitation of the divine names, Abulafia offers in the untitled treatise a detailed and original explanation to the term Jew. Let me mention first that while the term Jew, *yehudi*, could point in the Bible to both a person belonging to a certain tribe, that of Yehudah, or later on, according to the book of Esther, to a community of people who share religious and other matters in common.⁵⁸ On the other hand, the term *yahadut* as a reference to the Jewish nation occurs only in Modern Hebrew usage.⁵⁹ During the Middle Ages this term was used to refer to Jewish doctrines, as did Rashi: 'As of the time that he is immersed in the ritual bath, in accordance with *yahadut*'.⁶⁰ It seems that a more spiritual understanding of a term that corresponds to *yahadut*, occurred only in Greek in ancient Jewish literature, namely *ioudaismos* in the

Book of the Maccabees where it occurs in the context of an endorsement of the veneration of the Torah, and is opposed to *hellenismos*.⁶¹ According to the untitled fragment, the nature of the Jew is described as follows:

The comprehension of the Jew will be the comprehension of the Name and this is the way [the name] *Shadday* was interpreted to the effect that for us it suffices the name 'Eheyeh, and likewise *YeHUDY*, *YHW DaY*, 'Ehad 'Ah 'Ehad, and by the comprehension of *YHWH* 'Ehad, redemption will come to us.⁶²

The word *YeHUDY*, Jew, contains the same consonants that constitute also the location *YHW DaY*, which means that the three consonants that constitute the Tetragrammaton are sufficient. A comprehension of the essence of the Jew is therefore identical to the comprehension of the sufficiency of the divine name. By means of Gematria *YeHUDY* amounts to 35 like the expression One, 'Ehad is the brother of One. The two words 'Ehad, amounts in *gematria* 26 and this addition of one to one is the significance of the word 'Ah, brother. 26 is however, the *gematria* of the consonants of the Tetragrammaton. Such a calculation occurs also elsewhere in Abulafia as pointing to the mystical experience of the union of man and God by means of comprehension.⁶³ This comprehension is a salvific one, as we may learn not only from the mentioning of *ge'ulah* but also from the perusal of the context where the phrase *mashiyah* *YHWH* is mentioned. In other words, for Abulafia the eschatological success of the Jews mentioned in the quote from *Sefer 'Ozar 'Eden Ganuz* may, though I cannot say that must, be understood not only as related to a political and religious ascent of a certain nation, but also as the emergence of a certain type of comprehension of the centrality of the divine name. Or, to formulate it more drastically: It would not be surprising to assume that the term Jew was understood by Abulafia as an allegory for the perfect knowledge of the divine name:

And the Jew who thinks that because he is Jewish and can trace his ancestry to the seed of Yehudah, he is of the seed of royalty, if he does not confess in the truth his similarity with the tribe of Yehudah is only [the matter of] a name. For Yehudah is etymologically related to *hoda'ah*.⁶⁴

37.

57. *Sefer ha-'Ot*, p. 69: היום הבא יום / הדין הוא יום / הוכרן נקרא / ועת המשפט / הגיעה / זמן הקץ הם ונשלים / השמים יהיו ארץ / והארץ תהיה / שמימית כי אלהי המשפט יהיה / שמו ודין דין אמ / חי ומשפטו ישר.

58. See Moshe Bar Asher, 'איש יהודי היה בשושן הבריה' – Il y avait a Suse un homme juif', *Revue des études juives* 161 (2002), pp. 227-231.

59. See Ya'aqov Kena'ani, *Ozar Leshon ha-'Ivrit*, Jerusalem-Tel Aviv 1965, vol. 6, p. 1767.

60. See his commentary to the Babylonian Talmud, *Yebamot*, fol. 46a.

61. See Martin Hengel, *Greeks and Barbarians*, Philadelphia 1980, p. 77.

62. Ms. Firenze-Laurentiana II,48 fol. 89a: כי תהיה השגה יהודי השגת השם וכן פירשו: שן [?] היה לנו לומר די בשם אהיה וכן יהודי. יהו די יחד אחד אחד ובהשגת יהוה אחד תהיה לנו גאולה.

63. See the text analyzed in Idel, *Studies in Ecstatic Kabbalah*, pp. 7-8.

64. See Abulafia's epistle entitled *Maṣref la-Kesef*, Sassoon Ms. 56, fol. 30b.

Abulafia bases his discussion here on the Biblical etymological allusion to Genesis 49:8. Yet, whereas there the 'confession' is on the part of Yehudah's brothers, to Yehudah, the kabbalist alters the meaning and has it refer to God. Elsewhere we read as follows: 'You, oh nation of God, Supernal Holy Ones who look to the Name and to the source of your intelligence, and have seen the form of YHVH within the form of your hearts'.⁶⁵ It seems to me that the expression *mabitei shemo*, namely those who look to His Name, is an explanation of the name *Yisra'el* that divides the word *Yisra'el* into *yishar*, etymologically related to the word *yashur* [He will look to], and the word 'El [God].⁶⁶

In a commentary he wrote to one of his prophetic books written at about the same time as his attempt to meet with the Pope, his *Perush Sefer ha-Melis* Abulafia wrote:

[T]he meaning of 'a man of Yehudah' in that in this name is exemplified the lesson of Judaism. We are informed that the aim of confession is not reached merely by speculation, but rather, they must make whole the integrity of Judaism, i.e., confession of the knowledge of the truth and departure from confusion.⁶⁷

The term *Yahadut* is explained as implying *hoda'ah* or confession, derived, as it were, from an etymological relationship between the words Yehudah and *hoda'ah*. The 'confession' has the 'knowledge of the truth' as its content.⁶⁸ The nature of this 'truth' is not explained here. But we may discern its meaning by reading the section that immediately precedes the sentence just quoted:

Behold Raziel intends to inform us of His Exalted Name in accordance with the hidden path, in order to bring us closer to Him, may His Name be Blessed. Separate [the elements of] the words, for at times a name may consist of even only one letter, which is regarded as if it were one whole word. This tells us that each letter is a world unto itself, according to the Kabbalah.⁶⁹ And he was commanded to illustrate this wondrous Divine Power in order to instruct us regarding His blessed Name. Invert the [letters of the] word Raziel, so it becomes Yisrael. This tells us that Yisrael is Yizrael,⁷⁰ just as Avraham is Ya'aqov. This is due to the

joining of their two attributes, grace and truth, as it is written: 'Thou will show Truth to Ya'aqov [and] Grace to Avraham'.⁷¹ And in the word HVDV [give thanks] the Name 'eHeYeh'⁷² is indicated because of the two essence-names composed through the name YH which are YHV and YHVH signifying HVD, HVDV, and YVDV⁷³ [glory, glorify, they will glorify] [...] Indeed the confession to the Name is the glorification. Thus HVDV (glorify) in the Name of 'eHeYeh, the HVDH VD'aY [confession of sufficiency] [...] This is sufficient, just as He is sufficient, may His Name be exalted and raised high.⁷⁴

It is clear that according to Abulafia the *Hoda'ah*, namely the confession, which is the essence of Judaism, is in fact the *hoda'ah* in the Names of God – YH, 'Eheyeh, YHVH. It may therefore be assumed that *Yahadut* does not exemplify the 'Jewish People' as a whole namely a nation, but rather refers to a specific religious tradition or experience that involves Names of God. This portrayal of Judaism is highly reminiscent of Abulafia's vision of Kabbalah, which states that the central goal of all of his writings is the dissemination of the Knowledge of the Holy Name, as we shall see in the next section. Similarly, he was the major exponent of the view that the Messiah will reveal the true Divine Name and the Kabbalah of the Names.

6. An Attempt to Identify the Untitled Treatise

The truncated form in which the untitled treatise has been preserved prevents us from having a clear idea about its general structure or even its main content. However, we may nevertheless attempt to identify the possible title of the book on the ground of information found in other books of Abulafia's. Though he wrote many books, and some of them have been lost, this loss concerns basically the original revelations he received at the end of the seventies of the thirteenth century in the Byzantine Empire and in Italy. However, commentaries composed by Abulafia himself on those lost prophetic books are extant and, together with the only extant prophetic book written later in the mid-eighties in Sicily, *Sefer ha-'Or*, their perusal allows to determine that the untitled treatise does not belong to this literary genre. From his many other

65 *Sefer ha-'Or*, p. 80.

66 Regarding the meaning of the term *Yisrael* in Abulafia's writing, see Idel, *Language, Torah and Hermeneutics in Abraham Abulafia*, pp. 36, 38, 40, 110, 120, 166-167, 197.

67 Ms. Rome-Angelica 38, fol. 5a, Ms. Munich 285, fol. 10ab.

68 See *Perush Sefer ha-Melis*, Ms. Rome-Angelica 38, fol. 7b: 'For the spirit comprises Hebrew circumscribed powers who instruct truth'.

69 See Idel, *Language, Torah and Hermeneutics*, pp. 5-6.

70 *Raziel* becomes, by changing the order of the consonants *Yzra'el*. As *Raziel* stands

for Abraham Abulafia and Israel for the Agent Intellect, since *Yisra'el* = 541 = *SheKheL Ha-Po'eL*, it seems that this is a hint at the union between the Kabbalist and the Agent Intellect.

71 Micah 7:20

72 The consonants of the two words amount to 21.

73 The *gematrias* are as follows: YH = 15 = HVD, YHV = 21 = HVDV, YHVH = 26 = YVDV.

74 Ms. Rome-Angelica 38, fol. 5a.

books, we learn only about one single title that is not extant, and I would like to suggest the possible identity between this lost title and the untitled treatise. In his late, perhaps latest book *'Imrei Shefer*, written in 1291, Abulafia mentions four major books:

I have already composed many books about this knowledge [*yedy 'ah*], which is the knowledge of God indeed. Today, there are twenty-one years [starting from] the year 31 [1271] until 51 [1291] [...] And during this period, from the year 39 [1279] until now, the year 51 [1291] itself, I have composed in the [domain of] this knowledge prophetic books consisting of verses dealing with this [type of] knowledge of God. And the only ultimate purpose of my all writings is 'to tell the name of God all over the world',⁷⁵ from the point of view of the intellectual knowledge. And I have composed on this many books in the form of books of wisdom, and among them four that are excellent, which are revealing most of this knowledge. One of them is *Sefer 'Or ha-Sekhel*, the second is *Sefer Gan Na'ul*, the third is *Sefer ha-Hesheq*, and the fourth is *Sefer Peras* [or *Pardes*]⁷⁶ *ha-Sefer* and many like them. There is no doubt that it is incumbent on the kabbalist who is willing to comprehend this knowledge to study them and he will become wise by [understanding] them.⁷⁷

Out of those four titles mentioned explicitly, the first three are extant almost in a complete manner. The first two titles are preserved in a full form, while the third, *Sefer ha-Hesheq* is extant in a unique manuscript, which lacks the first part of the book. The fourth, *Peras ha-Sefer* or *Pardes ha-Sefer*, is unknown from any other source, with the exception of another indication found in *Sefer 'Oṣar 'Eden Ganuz*. In this book, composed in 1285/1286 in Messina we read:

Now I am telling you the true path to recite the names, according to the chapter headings,⁷⁸ so that it will suffice to you what I shall speak about them, and you

75 Exodus 9:16. This verse occurs also at the end of this book, p. 204.

76 See the edition of the book by Amnon Gross, Jerusalem 1999, p. 50, based on Ms. Munich 40. However in other manuscripts of this book the version is *Peras*, not *Pardes*. See Ms. Paris BN 777, p. 24.

77 *Sefer 'Imrei Shefer*, p. 50: רדע שכבר חברתי אני ספרים רבים בואה הידיעה שהיא ידיעת: השם באמת. יש לי היום אחת וצוהי שנה והיא משנת א"ל ועד שנה נ"א וסמך אל נא רפא נא לה. ובחור זה הזמן משנת ל"ט ועד היום שנה נ"א עוד חברתי בואה הידיעה כעצמה ספרי נבואה שהם פסוקים מעידים על ידיעת השם זו. ואין חכלית כוונתי בכל חיבורי כי אם למען ספר שמו בכל הארץ ומצד הידיעה השכלית. וחברתי על זה גם ספרים רבים בצורת ספרי חכמה ומהם ארבעה מעולים מגלים רוב זו הידיעה. האי מהם הוא ספר אור השכל והבי' ספר גן עזול והבי' ספר החשק והבי' פרס הספר והאחרים רבים כמותם. ואין ספק שצריך המקובל הרוצה להשיג זו הידיעה לעיין בהם ומהם יתחכם בה.

78 *Rashei peraḳim*. On this concept as understood in ecstatic Kabbalah see Idel, *Absorbing Perfections*, pp. 396-404.

will understand from them what is worthwhile to understand. And I shall start first with vocalization. Know that just as the consonants point to wondrous matters by their shapes, numerical value and their names, as I am going to announce to you in relation to the four occult letters, so too the vowels, by their shapes, their numerical value and their names, they point to numerous forms of occult knowledge. Those are the forms of the vowels found in the prophetic books. 'O is a dot on a letter, at the end of its highest part. 'I is a dot under the letter in its middle; 'U is a dot in the middle of the letter before the Vav. Those are the special vowels, which are not compounded. And those are the [signs of the vowels] compounded out of more than one dot...and despite the fact that I wrote here the necessary numbers [of the names of the vowels], and their names I shall not speak about their meanings because I have already done so at length in the book *Peras ha-Sefer*.⁷⁹

Following this passage, Abulafia indeed calculates not only the numerical values of the consonants but also the numerical values of the vowels that belong to a certain word.⁸⁰ So, while in *'Imrei Shefer* Abulafia claims, according to a certain manuscript, to have written a book entitled *Pardes ha-Sefer*, in his earlier *'Oṣar 'Eden Ganuz* he mentions a book with a similar title. The latter book is, unfortunately, extant in a unique manuscript, so it is impossible to ascertain whether the phrase *Peras ha-Sefer* is just a copyist's error for *Pardes ha-Sefer*. However, it seems to me highly improbable to assume that Abulafia wrote two books, whose titles differ but by one letter. I assume that the two titles point to the same book, though one of them is mistaken. If this assumption is correct we may assume that the two passages

79 Ms. Oxford-Bodleiana 1580, fols. 150b-151a, ed. Amnon Gross, Jerusalem 2000, pp. 338-339: עתה הנני מגיד לך הדרך להזכרה השמות באמתה כראשי פרקים עד שיסיפיקו לך דברי בהם וחבין מהם מה שראוי להביט ואזכיר לך הנקודת החילה. דע כי כמו שהאותיות בצורתן ובמספרם ובשמותם מורות על עניינים מופלאים כמו שאודיעך בדיאותיות ההעלמה, כן הנקודות בצורתן ובמספרם ובשמותם מורות על חכמות רבות נעלמות. ואלו הן צורות הנקוד הנמצא בספרים הנבואיים, או נקודה אחת על אות בסוף עלינונה. או נקודה אחת תחת האות באמצעיתו. או נקודה אחת תוך האות לפניו ביוני. אלה הם הנקודות המיוחדות שאינם מורכבות. ואלה הן המורכבות מיותר מנקודה אחת, א א א א. ואלה מורכבים יותר א א א. ויש עוד שני מינים ונקראים דגש ורפה, והם נקודה וקו ב. ואלה אינם מניעים אבל מגידים על הקושי והרכות. וכבר ידעת מאמר חכמינו ד"ל שאמרו דמאין נקודות באותיות כשנמא דחיי בגופיה דאיניש. וא"כ הנקודות מורות על הירחות ועל הכחות המניעות את הגופים המתנועעים. ואלה שמות הנקוד הנכתב, חולם חרק שורק אלה הם השלשה. קמץ ציר פתח סגול שורק אלה הם החמשה. חטף קמץ חטף פתח חטף סגול גם אלה שלשה. ואלה הם מספריהם ע"ח ש"ח ח"ר, ועוד ר"ל ש' תפ"ח צ"ט ת"י, ועוד החתופים שכ"ז תפס"ה קצ"ו, והשנים ש"ז ורפ"ה, וסודם רפ"ל ורפ"א. ואע"פ שכתבתי פה מספריהם המוכרחים גם שמויהם לא אדבר בפירושיהם מפני שכבר דברתי בהם הרבה בספר פרס הספר.

80 See *ibidem*, pp. 340-341.

dealt with above, one discussing the intellectual understanding of the names and the other dealing with the vowels and their secret meanings, refer to the very same book, whatever its original name might have been. I would say that the first description of the lost book, as dealing in an intellectual manner with divine name fits indubitably the fragment extant in the Laurenziana library, as we have also seen in some of the discussions above. The other topic is however, not testified as a major topic in the extant folios. However, it nevertheless is not totally absent, as we learn from some succinct statements dealing with vocalization, one of which has been dealt with above.⁸¹

A third possible source that may help identifying the name of the untitled fragment, its meaning and also the period when it has been written is a passage found in Abraham Abulafia's *Sefer ha-'Ot*. In this prophetic book Abulafia wrote:

Friday, which is the first day of the month⁸² to the date enumerated to 5045⁸³ [end of 1284], YHWH stirred the spirit of Zekharyahu,⁸⁴ to repeat and duplicate the books of his prophecies and to accomplish the half of the book. Because among his books there is one, which is a half of a book, in order to hint at the half of the name and to the half of the name. And today the one has been accomplished and then the name is completed.⁸⁵

The term used for 'half of the name' is *hasi ha-shem* which is numerically equal with *hasi ha-sefer*, half of the book. Unfortunately, Abulafia never mentioned the title of that unfinished book which he completed at the end of the year 1284. However, the concept of half of the book is reminiscent of the expression *Peras Sefer*, which can be translated as half of the book, if *Peras* is understood in its Mishnaic meaning as half.⁸⁶

If this identification between the untitled fragment and the unidentified *Sefer Peras ha-Sefer* is correct we may approximate the date of the composition of the treatise. It has been composed before 1285, when Abulafia

started to write his '*Osar 'Eden Ganuz* and *Sefer ha-'Ot*, and I assume after 1279, when he started to write a series of prophetic books, to which some of the discussions in the untitled treatise are close. Thus we may assume that the book has been completed in Messina, where Abulafia was most of the time between 1281 to 1291.

7. Abulafia's Untitled Treatise and Augustino Giustiniani's *Poliglota* to the Psalms

The Laurenziana manuscript is not the single form in which this material has survived. In a famous *Poliglota* on the Psalms printed in Genua in 1516 by Augustino Giustiniani, there are several Kabbalistic passages, which constitute one of the first attempts to print Hebrew Kabbalistic material by a Christian printer. In addition to some fragments belonging to a variety of Kabbalistic sources, like the *Zohar* and fragments from R. Isaac ibn Avi Sahulah's *Commentary on Psalms*,⁸⁷ there are four anonymous passages belonging in my opinion to Abulafia, two of which are identical to material found in the Laurenziana codex.⁸⁸ These four passages are quoted as '*ex fragmentis cabalisticis*' in their original Hebrew and then translated in Latin. I assume that they stem from a fuller manuscript that differs from the Laurenziana one. I hope to deal with the details of those fragments in my edition of the untitled treatise, where I shall attempt to show that also the two other anonymous citations in Giustiniani's *Poliglota*, which belong in my opinion to Abulafia, may stem from the treatise under scrutiny here.

The plausible presence of Abulafia's manuscript under scrutiny here in Renaissance Florence⁸⁹ is part of broader phenomenon. Some other manuscripts of his which have been translated by Mithridates in Latin, and other writings of this Kabbalist have been mentioned and quoted by Yohanan Alemanno.⁹⁰ More recently the identification of an Italian translation of one of

81 See Ms. Firenze-Laurenziana II.48 fols. 89b-90a.

82 of the month of Kislev, as he wrote earlier.

83 *Ha-'adam*, Adam, but it should be calculated so that it will point to a year which is 1285, as mentioned immediately before this passage. For the use of this word in order to point to the year 5045 see also his *Gan Na'ul*, Ms. Munchen 58, fol. 339c.

84 This is another theophoric name Abulafia assumed for himself. The consonants amount, like those of Razi'el, to 248 like Abraham.

85 *Sefer ha-'Ot*, p. 77; On *Sefer ha-'Ot* see also now Harvey Hames, 'Three in One or One that is Three: On the Dating of Abraham Abulafia's *Sefer ha-'Ot*', *Revue des études juives* 165 (2006), pp. 179-189.

86 See '*Eduyot*, 3:3.

87 See Gershom Scholem, *Peraqim le-Toledot Sifrut ha-Qabbalah*, Jerusalem 1931, pp. 67-68 [Hebrew].

88 See on the margin of the texts of Psalms 136, 139, 143 and 147.

89 See also M. Idel, 'Jewish Mystical Thought in the Florence of Lorenzo il Magnifico', *La cultura ebraica all'epoca di Lorenzo il Magnifico*, a cura di Dora Liscia Bemporad e Ida Zatelli, Firenze 1998, pp. 19-22.

90 See Moshe Idel, 'The Study Program of Yohanan Alemanno', *Tarbiz* 48 (1979), pp. 310-311 and note 68 [Hebrew]; See also Stephane Toussaint, 'L'individuo estatico. Tecniche profetiche in Marsilio Ficino e Giovanni Pico della Mirandola', *Bruniana & Campanelliana. Ricerche filosofiche e materiali storico-testuali* VI, 2

major works done in this city,⁹¹ shows that many of his views were potentially available in the circle of the Florentine intellectuals at the end of the fifteenth century. No doubt the writings of the founder of this branch of Kabbalah represent a major part of the Kabbalistic literature, in any language, found in Renaissance Florence.

(2000), pp. 531-379.

91 Franco Bacchelli, *Giovanni Pico e Pier Leone da Spoleto, Tra filosofia dell'amore e tradizione cabalistica* *Tra filosofia dell'amore e tradizione cabalistica*, Firenze 2001, pp. 12 note 38 and 14.